

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

ЗАВАДСЬКА ДІАНА ВОЛОДИМИРІВНА

УДК 336.71:330.3

ДИСЕРТАЦІЯ

**БАНКИ У ФІНАНСУВАННІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ**

08.00.08 – гроші, фінанси і кредит

Подається на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ Д.В. Завадська

Науковий консультант **Звєряков Михайло Іванович**,
доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НАН України

Одеса – 2019

АНОТАЦІЯ

Завадська Д. В. Банки у фінансуванні інноваційного розвитку економіки. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – «Гроші, фінанси і кредит». – Одеський національний економічний університет, Одеса, 2019.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та обґрунтовано методологію вирішення актуальної наукової проблеми участі банків у фінансуванні інноваційного розвитку економіки й обґрунтування на цій основі нових положень, рекомендацій, спрямованих на підвищення ефективності взаємодії банків з економічними агентами при кредитуванні інновацій.

Для вирішення цієї проблеми в роботі розвинений теоретичний підхід до обґрунтування розвитку інноваційного типу економіки: систематизовано теоретичні та емпіричні дослідження інноваційного розвитку, наукові підходи до реалізації інструментів інноваційної політики провідних країн на основі аналізу еволюції положень концепцій теорій зростання, досліджено готовність переходу України до моделі інноваційного розвитку «четверна спіраль», обґрунтовано механізм впровадження моделі інноваційного розвитку економіки. Використання запропонованого підходу створює підґрунтя для розробки заходів державного стимулювання участі банків у фінансуванні інноваційного розвитку.

Набули подальшого розвитку наукові підходи до визначення категорій «фінансові ресурси», «фінансове забезпечення», «фінансування» та «фінансовий механізм», що дозволило, по-перше, розмежувати поняття «фінансове забезпечення» та «фінансування»; по-друге, обґрунтувати необхідність консолідації бюджетних і кредитних коштів банків; по-третє, виокремити механізми фінансування інноваційної діяльності; по-четверте,

запропонувати диференційований підхід до фінансування різних стадій інноваційної діяльності у сучасних умовах розвитку економіки України. Використання цих підходів створює підґрунтя до формування системи фінансування інновацій.

У дисертації розроблено методологічне підґрунтя формування системи фінансування інноваційного розвитку економіки: обґрунтовані складові (визначені суб'єкти, об'єкти, цілі та інструменти їх досягнення) відповідно до економічних рівнів управління (макро-, мезо- та мікро), запропоновано її авторське визначення. Запровадження цієї системи забезпечить отримання синергетичного ефекту, виконання стратегічних завдань інноваційного розвитку, реалізацію економічних інтересів держави та учасників інноваційного процесу.

Розроблено науково-методичні засади визначення результатів фінансової взаємодії між банками та іншими суб'єктами інноваційного процесу під впливом: екзогенних чинників та ендогенних чинників; об'єднання потенціалу зовнішніх можливостей фінансування банківським сектором інноваційного розвитку економіки та фінансового потенціалу банківського сектору для кредитування інноваційних проектів та модернізації економіки, залежно від рівня інноваційних ризиків, сприятиме отриманню позитивного або негативного синергетичного ефекту. Розуміння результатів процесів взаємодії між банками та позичальниками сприятиме формуванню ефективної системи управління кредитними ризиками для отримання позитивного ефекту від кредитування банками потреб інноваційного розвитку економіки.

У дисертації набуло подальшого розвитку теоретичне обґрунтування сутності банківського інноваційного кредитування: специфічне кредитування банками позичальників, які впроваджують інноваційні проекти, що потребує для захисту від ризиків використання комплексного забезпечення, методик визначення кредитоспроможності на основі прогнозування майбутніх

грошових потоків, особливих методів та процедур кредитування. Це дозволило розкрити цілі банківського інноваційного кредитування, функції, принципи організації, форми забезпечення гарантії своєчасного повернення та визначити найбільш ефективні методи надання позичок.

Удосконалено наукові засади формування системи банківського інноваційного кредитування як сукупності підсистем: наукової, керуючої та керованої підсистеми. Запропонована система може слугувати теоретичною базою для визначення взаємозв'язків між учасниками процесу інноваційного кредитування, розробки банком якісних внутрішньобанківських документів, що регулюють ці процеси та для прийняття більш обґрунтованих інвестиційних рішень кредитними менеджерами банків.

Поглиблені теоретичні підходи до формування інноваційного потенціалу економіки: обґрунтовані сутнісні його ознаки; запропоновано систему категорій та понять, пов'язаних з інноваційним потенціалом економіки та визначено їхні взаємозв'язки; охарактеризовані основні компоненти та принципи; передумови виникнення, функціонування, чинники впливу, джерела формування та розвитку. Узагальнення теоретичних підходів до трактування базових категорій й дослідження взаємозв'язків з фінансовим, інвестиційним та кредитним потенціалом створює підґрунтя для поглиблення теоретичних засад й удосконалення науково-методичного підходу до визначення впливу фінансування на розвиток інноваційного потенціалу.

У дисертації поглиблені методологічні підходи до розкриття змісту та кількісної оцінки кредитного потенціалу банків. Обґрунтовано підходи до його кількісної оцінки як суми надлишкового рівня ліквідності чи капіталу, який виникає у випадку перевищення відповідними економічними нормативами встановленого рівня, та прибутку, що може бути спрямований на кредитування. Використання запропонованої методології дозволяє оцінити наявність передумов розвитку інноваційного банківського

кредитування та здійснення позитивного внеску банківської системи в економічне зростання.

Удосконалено науково-методичний підхід до визначення впливу фінансування процесів розвитку інноваційного потенціалу регіональних економік, що складається з п'яти послідовних етапів. Використання цього підходу сприятиме формалізації методики визначення механізмів фінансування інноваційної діяльності, виокремлення груп регіонів, що потребують довгострокових фінансових ресурсів для забезпечення розвитку експортоорієнтованих виробництв та підтримки інноваційних проектів.

Набули подальшого розвитку науково-методичні підходи до оцінки впливу банківського сектору на підвищення інноваційної активності економічних агентів; по-перше, здійснена оцінка рівня інноваційного розвитку на основі даних Глобального інноваційного розвитку для 18 країн світу на основі методу головних компонент; по-друге, досліджено зв'язок індикаторів розвитку банківської системи та інновацій в умовах циклічного розвитку економіки України з використанням кореляційного аналізу. Такі підходи дали змогу обґрунтувати пріоритетність застосування основних інструментів інноваційної політики у досягненні цілей технологічного розвитку країн світу, довести стимулююче значення банківського кредиту для збалансованого зростання економіки України.

У дисертаційній роботі поглиблено аналітичний інструментарій оцінки участі банків у кредитуванні потреб інноваційного розвитку підприємств реального сектору економіки України. Значущість впливу довгострокових кредитів банків на процеси модернізації та інноваційного розвитку промислових підприємств України обґрунтовано з використанням методів непараметричної статистики. Вплив довгострокових кредитів банків на процеси модернізації та економічного зростання промислових підприємств та взаємозв'язок між кредитною активністю банків в інноваційному розвитку, інноваційною активністю промислових підприємств та спроможністю країни

до розвитку оцінено на засадах побудови рівнянь регресії та методів кореляційного аналізу. Це сприятиме розробці заходів державного стимулювання банків до кредитування інноваційного розвитку економіки.

Розроблено комплексний теоретичний підхід до формування механізму банківського проектного фінансування, визначено його складові (забезпечувальна, перетворювальна та результативна підсистеми) та взаємозв'язки між ними. Використання запропонованого підходу дозволить на довгостроковій цільовій основі акумулювати та розподіляти необхідні обсяги фінансових ресурсів з різних джерел, елімінувати ризики на основі їх перерозподілу між учасниками, які перманентно взаємодіють протягом всього періоду реалізації інноваційного проекту.

Розвинений методологічний підхід до формування елементів інфраструктури розвитку фінансового кластеру. Поглиблено наукове розуміння фінансового кластеру, обґрунтовано особливості та взаємозв'язки між його суб'єктами відповідно до економічних рівнів, доведено необхідність створення Центру інформаційної та консультаційної підтримки розвитку «розумних спеціалізацій» галузей економіки регіону. Такий підхід сприятиме формуванню умов для забезпечення фінансової, інформаційно-консультаційної та освітньої підтримки реалізації фінансового кластеру на регіональному рівні.

В дисертаційній роботі удосконалено науковий інструментарій виявлення галузей економіки регіонів перспективних до об'єднання у фінансові кластери. Запровадження адаптованого до вітчизняних умов алгоритму оцінки потенціалу кластероформування, що заснований на принципах методології Європейської кластерної обсерваторії дозволить довести необхідність участі банківських і небанківських фінансових установ у фінансуванні процесів підвищення інноваційної та інвестиційної привабливості регіональних економік.

Удосконалено методичні підходи до організації процесів інноваційного банківського кредитування з врахуванням ризиків. Структуризація елементів кредитування та послідовне здійсненні дозволяє врахувати вплив кредитного ризику при: визначенні терміну, обсягу та форми забезпечення позички, розрахунку рівня процентної ставки, що повинна враховувати венчурну складову та компенсувати ризики банку, пов'язані з реалізацією інноваційного проекту на стадії розробки. Використання запропонованої методики дасть змогу здійснювати моніторинг фаз фінансування та якісному аналізу найбільш суттєвих ризиків, що впливають на ефективність реалізації інноваційних проектів.

Практичне значення отриманих результатів полягає в реалізації теоретичних та методологічних положень дисертації у науково-методичних розробках та практичних рекомендаціях щодо підвищення ролі банків у фінансуванні інноваційного розвитку економіки. Основні положення та пропозиції пройшли апробацію та прийняті до впровадження в поточну діяльність органів державного управління, суб'єктів фінансового ринку, у навчальний процес закладів вищої освіти.

Ключові слова: система фінансування, фінансовий потенціал, банк, кредитний потенціал, фінансовий кластер, механізм банківського проектного фінансування, інноваційне кредитування, інноваційний потенціал, інноваційний розвиток, економіка, регіональна економіка, інноваційні ризики.

ANNOTATION

Zavadska D. V. Banks in Financing Innovative Development of Economy. – Manuscript.

Thesis for a Doctor of Economics degree in specialty 08.00.08 – «Money, finance and credit». – Odessa National Economic University, Odessa, 2019.

The dissertation presents a theoretical generalization and substantiates the methodology for solving the actual scientific problem of banks' participation in financing the innovative development of the economy and justification of new provisions, recommendations aimed at enhancing the effectiveness of banks' interaction with economic agents in lending to innovations.

To solve this problem, a theoretical approach to substantiating the development of innovative type of economy has been developed in the work: systematic theoretical and empirical studies of innovative development, scientific approaches to the implementation of innovative policy instruments of leading countries based on the analysis of the evolution of the concepts of growth theories, the readiness of Ukraine's transition to the model of innovative development «Quadruple spiral», the mechanism of introduction of model of innovative development of economy is substantiated. The use of the proposed approach creates a basis for the development of state incentives for banks to participate in financing innovative development.

Scientific approaches to defining the categories of «financial resources», «financial security», «financing» and «financial mechanism» have been further developed, which allowed, firstly, to differentiate the concepts of «financial security» and «financing»; secondly, to substantiate the need for consolidation of banks' budgetary and credit funds; thirdly, to identify mechanisms for financing innovation activities; fourthly, to offer a differentiated approach to financing different stages of innovation activity in the current conditions of economic

development of Ukraine. The use of these approaches creates the basis for the formation of an innovation financing system.

In the dissertation the methodological basis for formation of system of financing of innovative development of economy is proposed: the substantive components (defined subjects, objects, goals and instruments for their achievement) according to economic levels of management (macro-, meso- and micro), its authorial definition is proposed. Implementation of this system will provide synergetic effect, fulfill strategic goals of innovative development, realize the economic interests of the state and participants of the innovation process.

The scientific and methodological principles of determining the results of financial interaction between banks and other subjects of the innovation process under the influence of exogenous and endogenous factors have been developed; combining the external financing potential of the banking sector with innovative economic development and the financial potential of the banking sector to lend to innovative projects and modernize the economy, depending on the level of innovation risks, will promote a positive or negative synergistic effect. Understanding the results of the processes of interaction between banks and borrowers will contribute to the formation of an effective system of credit risk management to obtain a positive effect from banks` lending to the needs of innovative economic development.

In the dissertation, the theoretical substantiation of the nature of bank innovation lending has been further developed: specific banks` lending to the borrowers implementing innovative projects, which is needed to protect against the risks of using comprehensive collateral, methods for determining creditworthiness on the basis of forecasting future cash flows, special methods and lending procedures. It allowed revealing the goals for bank innovative lending, functions, principles of organization, forms of guarantee of timely repayment and determining the most effective methods of granting loans.

The scientific principles of forming the system of bank innovative lending as a set of subsystems, such as scientific, managing and managed subsystems, are exposed and improved. The proposed system can serve as a theoretical basis for determining the relationships between participants in the process of innovative lending, the developing high-quality internal bank documents regulating these processes and for making more reasonable investment decisions by credit managers of banks.

In the dissertation the author presents theoretical approaches to formation of innovative potential of economy: its essential features are substantiated; a system of categories and concepts related to the innovation potential of the economy is proposed and their relationships are defined; the main components and principles, prerequisites for the emergence, functioning, factors of influence, sources of formation and development are described. Generalization of theoretical approaches to the interpretation of basic categories and study of relationships with financial, investment and credit potential creates the basis for deepening theoretical foundations and improving the scientific and methodological approach to determine the impact of financing on the development of innovative potential.

The dissertation deepens the methodological approaches to the disclosure of the content and quantitative assessment of banks' credit potential. Approaches to its quantitative estimation of both the amount of excess liquidity or capital that arises in case of exceeding of the set economic standards and the profit that can be directed to lending are substantiated. The use of the proposed methodology makes it possible to assess the prerequisites for the development of innovative bank lending and the positive contribution of the banking system to economic growth.

The scientific and methodological approach to determining the impact of financing the processes of development of innovation potential of regional economies, consisting of five consecutive stages, has been improved. Using this approach will help to formalize the methodology for identifying mechanisms for financing innovation activities, to identify groups of regions that need long-term

financial resources to provide the development of export-oriented industries and support for innovative projects.

Scientific and methodological approaches to assessing the impact of the banking sector on enhancing the innovation activity of economic agents have been further developed. Firstly, an assessment of the level of innovation development based on Global Innovation Development data for 18 countries around the world, using the principal component method has been done. Secondly, the correlation between indicators of the development of the banking system and innovations in the conditions of the cyclical development of the Ukrainian economy has been investigated using correlation analysis. Such approaches have made it possible to substantiate the priority of using the main instruments of innovation policy in achieving the goals for technological development of the countries of the world, to prove the stimulating value of bank credit for the balanced growth of the economy of Ukraine.

The study deepens the analytical toolkit for assessing the participation of banks in lending to the needs of innovative development of enterprises in the real sector of the Ukrainian economy. The significance of the impact of long-term bank loans on the processes of modernization and innovation development of Ukrainian industrial enterprises is substantiated using non-parametric statistics methods. The impact of long-term bank loans on the processes of modernization and economic growth of industrial enterprises and the relationship between banks' lending activity in innovative development, innovative activity of industrial enterprises and the country's capacity for development has been estimated on the basis of regression equations and correlation analysis methods. This will contribute to developing measures for state stimulation of banks' lending to innovative economic development.

The author proposes a complex theoretical approach to the formation of the mechanism of bank project financing, defines its components (support, transformative and productive subsystems) and the interrelations between them.

Using the proposed approach will allow to accumulate and distribute the necessary amounts of financial resources from different sources on a long-term target basis, eliminating the risks based on their redistribution among the participants who permanently interact during the whole project implementation period.

Methodological approach to the formation of elements of financial cluster development infrastructure has been developed. The scientific understanding of the financial cluster is deepened, the peculiarities and interrelations between its subjects according to economic levels are substantiated, the necessity of creation of the Center of information and consultative support for the development of «smart specializations» of the regional economy is proved. Such an approach will help to create the conditions for providing financial, information-consulting and educational support for the implementation of the financial cluster at the regional level.

The dissertation has improved the scientific tools for identifying sectors of economy of regions that are promising for integration into financial clusters. Implementation of the algorithm for estimation of clustering potential adapted to the domestic conditions, based on the principles of the methodology of the European Cluster Observatory, will prove the need for the participation of bank and nonbank financial institutions to finance innovative processes and increase the investment attractiveness of regional economies.

Methodical approaches to the organization of processes of innovative bank lending considering taking risks have been improved. Structuring of lending elements and sequential implementation allows taking into account the impact of credit risk in determining the term, amount and form of loan security, calculating the level of interest rate, which should take into account the venture component and offset the risks of the bank associated with the implementation of an innovative project under development. The use of the proposed methodology will allow monitoring of the financing phases and qualitative analysis of the most

significant risks affecting the efficiency of the implementation of innovative projects.

The practical significance of the obtained results lies in the implementation of theoretical and methodological provisions of the dissertation in scientific and methodological studies and practical recommendations on enhancing the role of banks in financing innovative economic development. The main provisions and proposals have been approved and adopted for implementation in the current activity of public administration, financial market entities, in the educational process of higher education institutions.

Key words: financing system, financial potential, bank, credit potential, financial cluster, mechanism of bank project financing, innovative credit, innovation potential, innovative development, economy, regional economy, innovation risks.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Завадська Д. В. *Роль банків у фінансовому забезпеченні розвитку інноваційного потенціалу економіки України*: монографія. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2019. 520 с. (30,0 д.а.)
2. Завадська Д. В. *Кластерна модель економіки України: оцінка розвитку та ризику формування. Система ризик-менеджменту у банках: теоретичні та методологічні аспекти*: монографія / за заг. ред. В. В. Коваленко. Одеса: ОНЕУ, 2017. 304 с. (34,25 д.а.) *Особистий внесок здобувача полягає в обґрунтуванні кластерної моделі економіки, оцінки розвитку та визначенні ризиків її формування в Україні (1,19 д.а.)*
3. Zavadska D. Key problems and ways of innovative development of Ukraine`s economy. Innovations in the development of socio-economic system: microeconomic, macroeconomic and mesoeconomic levels: monograph / ed. by J. Zukovskis, K. Shaposhnykov. Vol. 1. Lithuania: «Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2016. 324 p. (20,25 д.а.) *Особистий внесок здобувача полягає в обґрунтуванні ключових проблем та напрямків інноваційного розвитку економіки України (0,88 д.а.)*
4. Завадська Д. В. *Сучасний стан та перспективи розвитку інноваційного потенціалу економіки регіонів України. Роль банків у забезпеченні сталого розвитку реального сектору України*: монографія / за заг. ред. В. В. Коваленко. Одеса: ОНЕУ, 2016. 244 с. (15,25 д.а.) *Особистий внесок здобувача полягає в дослідженні сучасного стану та обґрунтуванні перспектив розвитку інноваційного потенціалу економіки регіонів України (1,13 д.а.)*.
5. Завадська Д. В. *Функціонування банку в умовах міжрегіональної диференціації економічного розвитку*: монографія. Одеса: Видавництво «Атлант», 2015. 93 с. (5,8 д.а.)

6. Завадська Д. В. Формування взаємовідносин між банком і клієнтом. Фінансова криза: рекомендації щодо повернення довіри до банків України на роздрібному ринку. *Маркетинг у банку: теорія та методологія*: монографія / за заг. ред. Д. В. Завадської. Одеса: Видавництво «Атлант», 2010. 717 с. (44,8 д.а.) *Особистий внесок здобувача полягає в обґрунтуванні науково-методологічних підходів до формування взаємовідносин банку з клієнтами* (9,88 д.а.)

7. Zavadska D. V. Bank credit as a source of financing innovative development of economy. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2018. № 30. Ч. 4. С. 78–83. (0,31 д.а.) (*Index Copernicus, Google Scholar, НБУ ім. В. І. Вернадського*)

8. Завадська Д. В. Вплив циклічності на процеси кредитування банками інноваційного розвитку в Україні. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2018. № 12 (20). С. 108–119. (0,7 д.а.) (*Google Scholar, PBN, ResearchBib, Open J-Gate, BASE, Ulrichsweb, Academic keys*)

9. Zavadska D. V. Research of banks participation in crediting the needs of innovative development of industry in Ukraine. *Журнал «Технологічний аудит та резерви виробництва»*. 2018. № 6/5 (44). С. 41–54. (0,81 д.а.) (*Index Copernicus, ULRICHSWEB, DRIVER, BASE, ПИИЦ, DOAJ, ResearchBib, EBSCO, OAJI etc.*)

10. Zavadska, D. V., Zvieriakov, M. I. Model of intensive innovative development: World experience of implementation and trends of formation in Ukraine. *Науковий вісник Національного гірничого університету*. 2018. № 5 (167). С. 155–166. (0,68 д.а.) *Особистий внесок здобувача полягає в дослідженні еволюції підходів до реалізації інструментів інноваційної політики країн світу, обґрунтуванні рекомендацій щодо реалізації моделі інтенсивного інноваційного розвитку України* (0,34 д.а.) (*SCOPUS, Index Copernicus, ResearchBib, ULRICHSWEB, EBSCO, НБУ ім. В.І. Вернадського та ін.*)

11. Zavadska D. V. Bank innovative lending system: trends of formation and directions for promoting development in Ukraine. *Проблеми системного підходу в економіці: збірник наукових праць*. 2018. № 4 (66). С. 135–142. (0,44 д.а.) (*Index Copernicus, Google Scholar, OAJSE, Eurasian Scientific Journal Index, CiteFactor*)
12. Zavadska, D. V. Determining the role of banks in the financing of innovative development process of the economy. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. № 3. Vol. 4. P. 68–73. (0,37 д.а.) (*Web of Science, Index Copernicus, DOAJ, RePEc*)
13. Завадська Д. В. Концептуалізація підходу до формування системи інноваційного середовища розвитку економіки. *Міжнародний науково-виробничий журнал «Сталий розвиток економіки»*. 2018. № 2 (39). С. 138–149. (0,69 д.а.) (*Index Copernicus, НБУ ім. В. І. Вернадського*)
14. Zavadska, D. V. Activation directions of banks interaction with real sector enterprises in lending to innovations. *European Journal of Economics and Management Sciences. Scientific journal*. 2018. № 2. P. 43–49. (0,43 д.а.) (*Grossref, GIF, Cyberleninka, BASE, EBSCO, ULRICHSWEB, ROAR, World Cat*)
15. Zavadska, D. V. Innovative environment in Ukraine: formation and evaluation of development in the conditions of the balanced economic growth. *«Eureka: Social and Humanities»*. *Scientific journal*. 2018. № 2. P. 19–29. (0,63 д.а.) (*ESJI, IndianScience.in, SIS, I2OR, Index Copernicus, Google Scholar, WorldCat*)
16. Завадська Д. В. Оцінка потенціалу кластероформування та напрями розвитку інфраструктури кластеру. *Науковий журнал «Причорноморські економічні студії»*. 2017. № 24. С. 222–227. (0,31 д.а.) (*Index Copernicus, ULRICHSWEB, DRIVER, BASE, ПИНЦ, DOAJ, ResearchBib, EBSCO, OAJI etc.*)
17. Zavadska D. Innovative development of Ukraine: conceptualization of approaches and determination of priorities. *Науково-виробничий журнал*

«Інноваційна економіка». 2017. № 11-12 (72). С. 31–39. (0,5 д.а.) (РИНЦ, *Index Copernicus*)

18. Завадська Д. В. Інноваційний потенціал регіонів України: теоретичний аспект та оцінка розвитку. *Вісник Одеського національного університету. Серія «Економіка»*. 2017. № 11 (64). Т. 22. С. 174–179. (0,31 д.а.) (НБУ ім. В.І. Вернадського, *Google Scholar*)

19. Zavadzka D. Investigation of the interaction of fiscal and monetary policies in the conditions of economic growth in Ukraine. *Журнал «Технологічний аудит та резерви виробництва»*. 2017. № 6/5 (38). С. 43–51. (0,5 д.а.) (*Index Copernicus, ULRICHSWEB, DRIVER, BASE, РИНЦ, DOAJ, ResearchBib, EBSCO, OAJI etc.*)

20. Zavadzka D. V. Evaluation of innovative development of Ukrainian economy and determination of the mechanism of its support. *Журнал «Технологічний аудит та резерви виробництва»*. 2017. № 2/5 (34). С. 36–44. (0,5 д.а.) (РИНЦ, EBSCO, ULRICHSWEB, Open AIRE, BASE, DOAJ, ERIH PLUS etc.)

21. Zavadzka D. Research of competitive environment peculiarities of investment and innovation development of Ukraine regions. *European cooperation. Scientific Approaches and Applied Technologies*. 2017. № 1 (20). Р. 35–45. (0,63 д.а.) (ERICHLPLUS, Biblioteka Narodowa w Polsce, PBN, *Index Copernicus, Citefactor, I2OR, Google Scholar*)

22. Zavadzka D. V. Background of Interaction Mechanism Formation Between a Bank and Customers. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. 2016. № 8. Ч. 1. С. 77–82. (0,31 д.а.) (НБУ ім. В.І. Вернадського, *Index Copernicus*)

23. Zavadzka D. V., Pelivan D. A. Definition of strategical competitiveness of the banks in Odessa region in terms of regional disproportion. *Financial and credit activity-problems of theory and practice*. 2015. № 18. Vol. 1. Р. 78–87. (0,56 д.а.)

DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v1i18.46123>. *Особистий внесок здобувача полягає в обґрунтуванні системи показників та дослідженні диспропорцій розвитку банківської системи України в регіонах* (0,28 д.а.) (*Web of Science, EBSCO, Ulrich's Periodicals Directory, Index Copernicus, CiteFactor Academic Scientific Journals etc.*)

24. Zavadska D. V., Pelivan D. A. A study on features of competitive conditions of regional bank. Журнал «Бізнес-Інформ». 2015. № 7. С. 247–253. (0,4 д.а.) *Особистий внесок здобувача полягає в обґрунтуванні методичних підходів до реалізації практичних рекомендацій функціонування та розвитку банку в умовах регіональних економічних диспропорцій* (0,2 д.а.) (*Ulrichsweb, RePEc, РИНЦ, Index Copernicus, Academic Journals Database, Google Scholar, ResearchBib etc.*)

25. Zavadska D. V. Client-oriented approach: forming the system of management of the bank relations with clients. *Проблеми економіки*. 2015. № 3. С. 181–186. (0,31 д.а.) (*Ulrichsweb, RePEc, РИНЦ, Index Copernicus, DOAJ, Google Scholar etc.*)

26. Завадська Д. В. Економічна кластеризація: сутність, проблеми та перспективи розвитку в Україні. *Вісник соціально-економічних досліджень: збірник наукових праць*. 2012. № 1 (44). С. 187–195. (0,5 д.а.)

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

27. Завадська Д. В. Розвиток стратегії смарт-спеціалізації в умовах діджиталізації економіки. *Трансформація фінансово-кредитних відносин в умовах цифрової економіки: матеріали міжн. наук.-практ. конф., 13-14 червня 2019 р. Одеса: ОНЕУ, 2019. С. 22–25.* (0,2 д.а.)

28. Zavadska D. Peculiarities of the concept definition “innovative development” of economy. *Financial and credit system: problems and innovations: materials IV International scientific and practical Internet conference, April 11-12, 2019. Odessa: ONEU, 2019. P. 74–77.* (0,2 д.а.)

29. Завадська Д. В. Актуальні проблеми формування джерел фінансування модернізації та інноваційного розвитку економіки. *Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України*: матеріали III всеукр. наук.-практ. on-line конф., 22-23 листопада 2018 р. Суми: Сумський державний університет, 2018. С. 248–254. (0,38 д.а.)

30. Завадська Д. В. Сучасні тенденції реалізації промислової політики країнами світу в контексті інноваційного розвитку. *The modern trends in the development of business social responsibility*: materials II International Scientific Conference, June 29, 2018. Lisbon, Portugal: Baltija Publishing, 2018. Part II. P. 132–135. (0,2 д.а.)

31. Завадська Д. В. Актуалізація механізму проектного фінансування в Україні. *Economy and Society: A Modern Vectors of Development*: materials II International Scientific Conference, April 27, 2018. Leipzig, Germany: Baltija Publishing, 2018. Part 1. P. 94–96. (0,13 д.а.)

32. Завадська Д. В. Інноваційна модель розвитку: еволюція концепцій та ключові умови переходу. *Актуальні питання функціонування фінансового ринку в умовах кризових явищ світової економіки*: матеріали III міжн. наук.-практ. Інтернет-конф., 26-27 квітня 2018 р. Одеса: ОНЕУ, 2018. С. 67–70. (0,2 д.а.)

33. Завадська Д. В. Збалансований розвиток економіки України: ризики та пріоритети забезпечення. *Модернізація фінансово-кредитної системи*: матеріали всеукр. наук.-практ. конф., 27 березня 2018 р. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. С. 15–17. (0,13 д.а.)

34. Zavadzka D. Formation of cluster infrastructure elements in development of economic sectors of the regions. *Модернізація економіки та фінансової системи країни: актуальні проблеми та перспективи*: матеріали міжн. наук.-практ. конф., 29-30 вересня 2017 р. Дніпро: ПДАБА, 2017. Ч. 2. С. 55–58. (0,2 д.а.)

35. Zavadska D. Education development as component of Ukraine's innovative economy building-up. *Актуальні питання функціонування фінансового ринку в умовах кризових явищ світової економіки*: матеріали II міжн. наук.-практ. Інтернет-конф., 20-21 квітня 2017 р. Одеса: ОНЕУ, 2017. С. 101–105. (0,25 д.а.)

36. Завадська Д. В. Теоретические аспекты формирования инновационного потенциала. *Innovative Economy: Processes, Strategies, Technologies*: materials of International Scientific Conference, January 27, 2017. Kielce, Poland: Baltija Publishing, 2017. Part I. P. 6–8. (0,13 д.а.)

37. Zavadska D. Agricultural sector of Ukraine: trends, perspectives of reforms and interaction with banks during sustainable economy growth. *Economic Development Strategy in Terms of European Integration*: materials of International Scientific-Practical Conference, May 27, 2016. Kaunas: Baltija Publishing, 2016. P. 293–296. (0,2 д.а.)

38. Zavadska D. Modern trends in bank and client relations. *Актуальні питання функціонування фінансового ринку в умовах кризових явищ світової економіки*: матеріали міжн. наук.-практ. Інтернет-конф., 15-16 квітня 2016 р. Одеса: ОНЕУ, 2016. С. 17–21. (0,25 д.а.)

39. Zavadska D. Regional aspects of interaction between banking and the industrial sector of Ukraine's economy. *Fundamental and Applied Studies in EU and CIS Countries*: materials of the VI International Academic Congress, May 24-25, 2016. United Kingdom, Cambridge, England: Cambridge University Press, 2016. P. 133–143. (0,63 д.а.)

40. Завадська Д. В. Дослідження диспропорцій розвитку банківського та реального секторів економіки України на регіональному рівні. *Modern transformation of economics and management in the era of globalization*: materials of International Scientific Conference, January 29, 2016. Klapeda: Baltija Publishing, 2016. P. 275–279. (0,25 д.а.)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	23
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ	39
1.1. Інноваційні моделі розвитку економіки: сутність, необхідність та проблеми впровадження в Україні	39
1.2. Теоретична концептуалізація процесів фінансування інноваційного розвитку економіки.....	64
1.3. Наукові основи формування системи фінансування інноваційного розвитку економіки.....	90
Висновки до розділу 1.....	108
РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИЗНАЧЕННЯ РОЛІ БАНКІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ	111
2.1. Наукове обґрунтування впливу банківського сектору на інноваційний розвиток економіки	111
2.2. Роль банків у фінансуванні процесів інноваційного розвитку економіки	129
2.3. Банківський кредит як джерело фінансування інноваційних потреб розвитку економіки	148
Висновки до розділу 2.....	177
РОЗДІЛ 3. ФІНАНСУВАННЯ БАНКАМИ ПРОЦЕСІВ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	181
3.1. Наукові підходи до визначення та формування інноваційного потенціалу економіки	181
3.2. Методологія оцінки кредитного потенціалу банків України як передумови фінансування інноваційного розвитку.....	202
3.3. Науково-методичні підходи до визначення впливу фінансування на розвиток інноваційного потенціалу регіональних економічних систем ...	224

Висновки до розділу 3.....	252
РОЗДІЛ 4. ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ НА РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙ.....	255
4.1. Вплив банківського сектору на підвищення інноваційної активності економічних агентів в умовах циклічності	255
4.2. Оцінка процесів кредитування банками України потреб інноваційного розвитку підприємств корпоративного сектору	281
4.3. Заходи державного стимулювання банківського кредитування інноваційного розвитку економіки України	311
Висновки до розділу 4.....	338
РОЗДІЛ 5. НАПРЯМИ АКТИВІЗАЦІЇ УЧАСТІ БАНКІВ У ФІНАНСУВАННІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ	342
5.1. Фінансовий кластер як інструмент реалізації завдань стратегічного економічного розвитку	342
5.2. Методологічні підходи до оцінювання перспектив формування фінансових кластерів для фінансування розвитку регіональних економік	359
5.3. Науково-методичні основи організації процесів кредитування інноваційних проектів позичальників з врахуванням ризиків	379
Висновки до розділу 5.....	404
ВИСНОВКИ.....	407
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	412
ДОДАТКИ.....	467

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сучасні умови економічного розвитку потребують впровадження інновацій, які є основою для формування конкурентних переваг держав на світових ринках. Важливість інноваційного розвитку визначається перевагами, які отримують держава, економічні суб'єкти та домогосподарства при доступі до нових технологій і методів організації виробництва: зростання продуктивності, прибутковості, добробуту населення, підвищення стійкості економік до швидких змін у зовнішньому середовищі. Водночас інноваційний розвиток потребує значних обсягів фінансового забезпечення для досягнення стратегічних цілей соціально-економічного розвитку суспільства.

Проблеми фінансового забезпечення необхідних темпів інноваційного розвитку існують і в Україні, оскільки для національної економіки характерне відставання від промислово розвинених країн. Вирішення зазначених проблем потребує значних фінансових ресурсів, а в умовах дефіциту державного бюджету важливе значення отримує участь банків України в процесах фінансування інноваційного розвитку національної економіки. Необхідність активізації участі банків підтверджується взаємозалежністю успішного розвитку банківської системи та економіки: стабільне економічне середовище є необхідною умовою для розвитку банків, а стабільність економічного розвитку залежить від фінансової стійкості й еластичності банківської системи, її ефективного функціонування.

В Україні процеси кредитування банками інновацій не отримали достатнього розвитку через значні ризики, відсутність інституційних та економічних умов, ефективних механізмів участі банків у фінансуванні інноваційних проектів і програм. Зазначене актуалізує проведення комплексних досліджень у напрямку розроблення методології та прикладних

засад щодо активізації участі банків у фінансуванні інноваційного розвитку економіки.

Концептуальні й теоретичні засади інноваційного розвитку розроблені в наукових працях таких вчених-економістів, як: Т. Бреснахан, В. Геєць, С. Глаз'єв, М. Звєряков, Р. Каман'ї, М. Кондрат'єв, К. Крістенсен, С. Кузнець, Г. Менш, С. Онишко, Дж. Подольний, В. Полтерович, М. Портер, А. Федулова, Р. Флорида, Й. Шумпетер та ін.

Проблематика визначення сутності фінансових ресурсів та фінансового забезпечення досліджувалася у наукових працях: М. Білик, І. Бланка, Л. Буряк, В. Гриньової, О. Дзюблюка, М. Диби, Л. Жердецької, В. Зимовця, І. Зятковського, О. Кириленко, В. Коваленко, О. Колодізева, М. Крупки, Л. Кузнєцової, Т. Лепейко, С. Онишко, В. Опарина, А. Пересади, Л. Примостки, В. Сєнчагової та ін.

Теоретичні й прикладні аспекти обґрунтування ролі банків у фінансуванні інноваційного розвитку економіки розкриті у наукових роботах: Е. Алемані, Е. Бом-Баверка, М. Бутко, Т. Васильєвої, Т. Воробйової, Г. Джонсона, О. Карпенко, С. Кінга, Е. Клейна, А. Маршала, Дж. Мілля, Р. Міннеті, Ю. Ніколаєнко, Дж. Синкі, Л. Стецюри, І. Фішера, М. Фрідмана, Й. Шумпетера, Т. Хельмана, А. Херрера та ін.

Віддаючи належне доробку учених, слід зауважити, що питання удосконалення напрямів та інструментарію фінансування банками інноваційного розвитку економіки залишаються недостатньо дослідженими. Зокрема, потребують поглибленої розробки теоретичні й практичні питання побудови механізмів участі банків у фінансуванні інноваційного розвитку та організації ефективних кредитних відносин між банками і підприємствами реального сектору економіки. Актуальність вирішення зазначених проблем зумовила вибір теми, визначила мету, завдання, структуру та логіку дисертаційної роботи.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконувалася відповідно до плану науково-дослідних робіт кафедри банківської справи Одеського національного економічного університету за темами: «Проблеми регулювання банківської діяльності в умовах циклічного розвитку економік» (ДР № 0107U011417), в межах якої автором розроблено науково-методичні підходи до оцінки впливу банків на підвищення інноваційної активності економічних агентів; «Роль банків у забезпеченні сталого розвитку фінансового ринку та реального сектора економіки України» (ДР № 0114U000276), в якій автором обґрунтовано заходи державного стимулювання процесів кредитування банками інноваційного розвитку економіки України; «Розвиток теоретико-методологічних положень системи ризик-менеджменту в банках» (ДР № 0117U002955), в межах якої автором розроблені методологічні основи формування системи фінансування інноваційного розвитку економіки. При виконанні госпдоговірної теми кафедри «Організація взаємовідносин банку з клієнтами» (ДР № 0116U007208), автором розроблений аналітичний інструментарій оцінки участі банків у кредитуванні потреб інноваційного розвитку підприємств.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є теоретичні та методологічні засади участі банків у фінансуванні інноваційного розвитку економіки й обґрунтування на цій основі нових положень, рекомендацій, спрямованих на підвищення ефективності взаємодії банків з економічними агентами при кредитуванні інновацій.

Для досягнення поставленої мети сформульовано та вирішено такі *завдання*:

- систематизувати теоретичні підходи до трактування сутності інструментів державного регулювання інноваційної діяльності;
- обґрунтувати концептуальні підходи до фінансування інноваційного розвитку економіки;

- розробити методологічне підґрунтя формування системи фінансування інноваційного розвитку економіки;
- поглибити теоретичні основи визначення впливу банківського сектору на інноваційний розвиток економіки;
- обґрунтувати роль банків у фінансуванні процесів інноваційного розвитку економіки;
- ідентифікувати сучасні особливості банківського кредиту, як джерела фінансування інноваційного розвитку економіки;
- розробити теоретичні підходи до визначення та формування інноваційного потенціалу економіки;
- обґрунтувати методологію оцінки кредитного потенціалу банків та оцінити передумови розвитку банківського кредитування економіки України;
- удосконалити науково-методичні підходи до визначення впливу фінансування на розвиток інноваційного потенціалу регіональних економік;
- визначити науково-методичні підходи до оцінки впливу банків на підвищення інноваційної активності економічних агентів;
- поглибити аналітичний інструментарій до оцінки участі банків у кредитуванні потреб інноваційного розвитку підприємств;
- розробити заходи державного стимулювання процесів кредитування банками інноваційного розвитку економіки України;
- обґрунтувати методологічний підхід до формування елементів інфраструктури розвитку фінансового кластеру;
- розвинути науково-методичний інструментарій виявлення потенціалу створення фінансового кластеру;
- сформулювати пропозиції щодо організації процесів інноваційного банківського кредитування з врахуванням ризиків.

Об'єктом дослідження є процеси фінансування банками інноваційного розвитку економіки.

Предметом дослідження є сукупність економічних відносин, які виникають у процесах фінансування банками інноваційного розвитку економіки.

Методологія та методи дослідження. Методологічну основу дисертаційного дослідження складають фундаментальні положення економічної теорії, теорії та концепції інноваційного розвитку, теорії фінансів, грошей і кредиту, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених з питань участі банків у фінансовому забезпеченні інновацій.

У процесі дослідження застосовано такі загальнонаукові та спеціальні методи, як: наукова абстракція та морфологічний аналіз (для уточнення економічних категорій наукового дослідження); логічне узагальнення, порівняння та систематизація (для деталізації предмета дослідження); логіко-історичний та компаративний аналіз (при дослідженні еволюції підходів до реалізації інструментів інноваційної політики країн світу, здійсненні періодизації створення та вдосконалення національних інноваційних систем відповідно до розвитку концепцій теорії зростання); системний методологічний підхід, синергетика, аналіз та синтез (з метою дослідження взаємозв'язків і взаємодії складових системи фінансування інноваційного розвитку економіки, системи банківського інноваційного кредитування та моделі управління інноваційним розвитком економіки України); системно-структурний, індукція та дедукція (при формуванні теоретичних підходів та при розробці науково-методичних підходів до визначення впливу фінансування на розвиток інноваційного потенціалу регіональних економік; визначення результатів фінансової взаємодії між банками та суб'єктами інноваційного процесу; формуванні елементів інфраструктури та алгоритму ідентифікації потенційних фінансових кластерів); коефіцієнтний, індексний, кластерний аналіз та метод групування (для оцінки кредитного потенціалу банків та передумов розвитку банківського кредитування економіки; визначення впливу джерел державного та банківського фінансування науки й

інноваційної діяльності на розвиток складових інноваційного потенціалу; кількісної оцінки умов створення фінансових кластерів); статистичний аналіз, метод головних компонент та метод аналогій (під час оцінки впливу банківського сектору на підвищення інноваційної активності економічних агентів); кореляційний аналіз (при оцінці взаємозв'язків між індикаторами розвитку банківської системи та інноваціями; кредитної активності банків в інноваційному розвитку, інноваційної активності промислових підприємств та спроможності країни до розвитку); кореляційно-регресійний аналіз (при визначенні впливу довгострокових кредитів банків у процесі модернізації та економічного зростання групи промислових підприємств України); метод непараметричної статистики (при визначенні статистичної значущості участі банків у процесах модернізації та інноваційного розвитку промислових підприємств); логічного узагальнення (з метою формулювання висновків за результатами дослідження).

Інформаційною базою дослідження є: Конституція України, закони й інші правові акти України, укази Президента України, постанови, звітні і статистичні дані Національного банку України, Міністерства фінансів України, Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Державної служби статистики України; дані Світового Центру даних з геоінформатики та сталого розвитку, Світового банку та Організації економічного співробітництва і розвитку, Європейської Комісії, Всесвітнього Економічного форуму, Європейського інституту управління бізнесом та інших міжнародних організацій; офіційні статистичні джерела країн світу; звітність суб'єктів господарювання; наукові публікації, присвячені проблемам банківського фінансування інноваційного розвитку економіки.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у поглибленні теоретичних засад процесів фінансування банками інноваційного розвитку економіки та розробці методологічних підходів, науково-методичного

інструментарію й практичних рекомендацій щодо формування фінансового забезпечення розвитку інноваційного потенціалу економіки.

Найбільш вагомими науковими результатами дисертаційної роботи є такі:

вперше:

- обґрунтовано складові системи фінансування інноваційного розвитку економіки: визначені суб'єкти, об'єкти, цілі та інструменти їх досягнення; виокремлено економічні рівні управління (макро-, мезо- та мікро). Сформульовано авторське трактування поняття «система фінансування інноваційного розвитку економіки», яке пропонується визначати як цілісну систему взаємопов'язаних елементів, що відображають процеси генерування, акумулювання, концентрації та розподілу необхідних фінансових ресурсів, спрямованих на досягнення безперервності фінансового забезпечення інноваційного розвитку економіки на всіх рівнях управлінського впливу. Запропонована система забезпечить отримання синергетичного ефекту та виконання стратегічних завдань інноваційного розвитку, реалізацію економічних інтересів держави та учасників інноваційного процесу;

- реалізовано комплексний теоретичний підхід до формування механізму банківського проектного фінансування, визначено його складові та взаємозв'язки між ними; обґрунтовано, що механізм банківського проектного фінансування є комплексним явищем і включає такі підсистеми: забезпечувальна (закони, нормативно-правові акти та регулюючі органи, які створюють базові умови для розвитку довгострокового фінансування інноваційних проектів державного значення), перетворювальна (Банк Розвитку, міжнародні фінансові організації, банки, інституційні інвестори, інститути розвитку) та результативна підсистеми (довгострокові фінансові ресурси), використання яких дозволяє досягти запланованого результату взаємодії учасників процесу фінансування інноваційних проектів державного

значення. Цей підхід дозволить на довгостроковій цільовій основі акумулювати та розподіляти необхідні обсяги фінансових ресурсів з різних джерел, елімінувати ризики на основі їх перерозподілу між учасниками, які перманентно взаємодіють протягом всього періоду реалізації інноваційного проекту;

- розроблено науково-методичні засади визначення результатів фінансової взаємодії між банками та іншими суб'єктами інноваційного процесу під впливом: екзогенних чинників (формується потенціал зовнішніх можливостей фінансування банківським сектором інноваційного розвитку економіки) та ендегенних чинників (формується фінансовий потенціал банківського сектору для кредитування інноваційних проектів та модернізації економіки); об'єднання зазначених потенціалів, залежно від рівня інноваційних ризиків, сприятиме отриманню позитивного або негативного синергетичного ефекту. Розуміння результатів процесів взаємодії між банками та позичальниками під впливом різних чинників сприятиме формуванню ефективної системи управління кредитними ризиками для отримання позитивного ефекту від кредитування банками потреб інноваційного розвитку економіки;

удосконалено:

- наукові засади формування системи банківського інноваційного кредитування як сукупності підсистем: наукової (базується на законах, наукових підходах, рекомендаціях міжнародних фінансових інституцій, положеннях та інструкціях національних регуляторів), керуючої (управлінські дії керівництва та кредитних менеджерів банків, які здійснюються на основі взаємозв'язку сукупності процесів планування, організації, координації, регулювання, мотивації і контролю); керованої підсистеми (управління процесами структуризації інноваційної позички: визначення обсягу, терміну, процентної ставки, видів забезпечення, рівня кредитного ризику інноваційного проекту, методу кредитування та механізму

погашення). Запропонована система, на відміну від існуючих, може слугувати теоретичною базою для визначення взаємозв'язків між учасниками процесу інноваційного кредитування, розробки банком якісних внутрішньобанківських документів, що регулюють ці процеси та для прийняття більш обґрунтованих інвестиційних рішень кредитними менеджерами банків;

– методологію оцінки кредитного потенціалу банків України: запропоновано авторське трактування кредитного потенціалу та обґрунтовано: підходи до його кількісної оцінки як суми надлишкового рівня ліквідності чи капіталу, який виникає у випадку перевищення відповідними економічними нормативами встановленого рівня, та прибутку, що може бути спрямований на кредитування. Відмінності від існуючих підходів полягають у наступному: по-перше, кредитний потенціал визначається як можливий приріст кредитів, а не весь результат кредитної діяльності; по-друге, кількісна оцінка потенціалу базується на дотриманні банками економічних нормативів та враховує низку обмежень. Використання запропонованої методології дозволяє оцінити наявність передумов розвитку інноваційного банківського кредитування та здійснення позитивного внеску банківської системи в економічне зростання;

– науково-методичний підхід до визначення впливу фінансування на розвиток інноваційного потенціалу регіональних економік, який базується на використанні груп показників, що характеризують: науково-дослідну діяльність, інноваційну активність, рівень фінансування державою, рівень фінансування банківською системою. На відміну від існуючих, розрахунок інтегральних показників та кластеризація регіонів відбувається поетапно з метою визначення впливу кожного з елементів інноваційного потенціалу, зокрема, фінансової складової, на його розвиток. Використання цього підходу сприятиме формалізації методики визначення механізмів фінансування інноваційної діяльності, виокремлення груп регіонів, що

потребують довгострокових фінансових ресурсів для забезпечення розвитку експортоорієнтованих виробництв та підтримки інноваційних проектів;

– науковий інструментарій оцінювання найбільш перспективних галузей регіональних економік для поєднання у фінансові кластери. Запровадження адаптованого до вітчизняних умов алгоритму оцінки потенціалу кластероформування, що заснований на принципах методології Європейської кластерної обсерваторії, на відміну від існуючих, дозволить довести необхідність участі банківських і небанківських фінансових установ у фінансуванні процесів підвищення інноваційної та інвестиційної привабливості регіональних економік;

– наукові засади до формування кредитних відносин банку з позичальником при кредитуванні інноваційного проекту. Запропонований підхід сформований на основі структуризації елементів кредитування та передбачає таку їх послідовність: визначення методу кількісної оцінки інноваційного ризику, що сприяє проведенню аналізу ймовірності досягнення кінцевої мети інноваційного проекту; визначення рівня впливу ризиків на інноваційний проект та обсяги непередбачених витрат і матеріалів; обґрунтування критеріїв оцінки кредитоспроможності позичальників; розрахунок відсоткової ставки банку з урахуванням ризику кредитування інноваційного проекту; за результатами проведеного аналізу приймається рішення щодо можливості та методу кредитування. На відміну від існуючих, запропонований підхід сприяє організації процесів кредитування банками інноваційних потреб позичальників з врахуванням ризиків. Використання банками методики організації поетапного процесу банківського інноваційного кредитування дасть змогу здійснювати моніторинг фаз фінансування та виявленню найбільш суттєвих ризиків, що впливають на ефективність реалізації інноваційних проектів;

набули подальшого розвитку:

- теоретичний підхід до обґрунтування розвитку інноваційного типу економіки, який передбачає систематизацію теоретичних та емпіричних досліджень інноваційного розвитку (дихотомії двох підходів – примату ринку та технологічного детермінізму); дослідження впливу участі держави в інноваційному розвитку країн світу на основі аналізу еволюції положень концепцій теорій зростання (класичної, кейнсіанської, неокласичної), готовності переходу України до моделі інноваційного розвитку «четверної спіралі»; обґрунтування складових моделі управління інноваційним розвитком економіки. Використання запропонованого підходу створює підґрунтя для розробки заходів державного стимулювання участі банків у фінансуванні інноваційного розвитку;

- наукові підходи до трактування категорій «фінансові ресурси», «фінансове забезпечення», «фінансування» та «фінансовий механізм». На відміну від існуючих, по-перше, розмежовані поняття «фінансове забезпечення» та «фінансування»; по-друге, доведена необхідність консолідації бюджетних і кредитних коштів банків при фінансуванні інноваційної діяльності; по-третє, виокремлено механізми фінансування інноваційної діяльності в сучасній економіці (механізм державного фінансування, механізм державно-приватного фінансування, механізм приватного фінансування); по-четверте, запропоновано застосування диференційованого підходу до фінансування різних стадій інноваційної діяльності. Використання цих підходів створює підґрунтя до формування системи фінансування інноваційного розвитку економіки;

- теоретичне обґрунтування сутності банківського інноваційного кредитування – це специфічне кредитування банками позичальників, які впроваджують інноваційні проекти (створення та впровадження інноваційних виробничих технологій, виробництво інноваційних продуктів та послуг, науково-технічні розробки, формування інфраструктури), що

потребує для захисту від ризиків використання комплексного забезпечення (важливою формою з яких є прогнозований грошовий потік), методик визначення кредитоспроможності на основі прогнозування майбутніх грошових потоків, особливих методів та процедур кредитування. Це дозволило розкрити цілі банківського інноваційного кредитування, функції, принципи організації, форми забезпечення гарантії своєчасного повернення та визначити найбільш ефективні методи надання позичок;

– теоретичні підходи до формування інноваційного потенціалу економічної системи: визначені сутнісні ознаки економічної категорії «інноваційний потенціал»; обґрунтовано систему категорій та понять, пов'язаних з інноваційним потенціалом економічної системи, та їхні взаємозв'язки; охарактеризовані основні компоненти та принципи інноваційного потенціалу економічної системи. Використання розроблених підходів сприяє визначенню: передумов виникнення, функціонування, чинників впливу, джерел фінансування та розвитку інноваційного потенціалу економічної системи. Узагальнення теоретичних підходів до трактування базових категорій й дослідження взаємозв'язків з фінансовим, інвестиційним та кредитним потенціалом створює підґрунтя для поглиблення теоретичних засад й удосконалення науково-методичного підходу до визначення впливу фінансування на розвиток інноваційного потенціалу;

– науково-методичні підходи до оцінки впливу банківського сектору на підвищення інноваційної активності економічних агентів; по-перше, здійснена оцінка рівня інноваційного розвитку на основі даних Глобального інноваційного розвитку для 18 країн світу: досліджено зв'язок між основними змінними, що характеризують «вплив інновацій», «розвиток фінансового ринку» та «довгострокові наслідки інновацій» (сукупна факторна продуктивність) на основі методу головних компонент; по-друге, досліджено зв'язок індикаторів розвитку банківської системи та інновацій в умовах циклічного розвитку економіки України з використанням

кореляційного аналізу. Такі підходи дали змогу обґрунтувати пріоритетність застосування основних інструментів інноваційної політики у досягненні цілей технологічного розвитку країн світу, довести стимулююче значення банківського кредиту для збалансованого зростання економіки України;

– аналітичний інструментарій оцінки участі банків у кредитуванні потреб інноваційного розвитку підприємств реального сектору економіки України. Використання методу непараметричної статистики «Порівняння двох залежних змінних» дозволило обґрунтувати статистичну значущість участі банків в процесах модернізації та інноваційного розвитку групи промислових підприємств; за результатами побудови рівняння регресії визначено вплив довгострокових кредитів банків на процеси модернізації та економічного зростання промислових підприємств; аргументовано доцільність використання методу кореляційного аналізу для визначення взаємозв'язку між банківськими кредитами, показниками, що характеризують інноваційну активність промислових підприємств і спроможністю країни до розвитку. Це сприятиме розробці заходів державного стимулювання банків до кредитування інноваційного розвитку економіки;

– методологічний підхід до формування елементів інфраструктури розвитку фінансового кластеру, який передбачає узагальнення наукових підходів до розуміння поняття «фінансовий кластер», розкриття його особливостей, взаємозв'язків між суб'єктами відповідно до економічних рівнів, створення кластерної інфраструктури розвитку «розумних спеціалізацій» галузей економіки регіону. Такий підхід сприятиме формуванню умов для забезпечення фінансової, інформаційно-консультаційної та освітньої підтримки реалізації фінансового кластеру на регіональному рівні.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці наукових рекомендацій, спрямованих на підвищення ролі банків у фінансуванні інноваційного розвитку економіки.

Науково-методичні та практичні рекомендації щодо активізації участі банків у фінансуванні інноваційного розвитку економіки України впроваджено в поточну діяльність органів державного управління, суб'єктів фінансового ринку, у навчальний процес закладів вищої освіти.

Радою Національного банку України, при розробці пропозицій Основних засад грошово-кредитної політики на 2018 рік, використані результати дисертаційної роботи стосовно питань організації фінансово-кредитних відносин між банками та підприємствами (актуалізація механізму проектного фінансування; реалізація кластерної моделі масштабного кредитування інноваційних програм) (довідка № 10-0007/27563 від 18.05.2018 р.).

Управлінням інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва Одеської обласної державної адміністрації прийнято до використання розроблений методичний підхід до формування системи інноваційного середовища (довідка № 15-27/3611 від 20.12.2018 р.).

У практичну діяльність АТ «Укрсиббанк» запроваджено науково-методичний підхід до визначення норми дохідності з врахуванням ризику кредитування на ранньому етапі фінансування інноваційного проекту (довідка № 58-2-14/205 від 06.06.2019 р.).

У практичну діяльність АБ «Укргазбанк» запроваджено методичні підходи до побудови системи банківського інноваційного кредитування, які сприяють активізації участі банківського кредиту в інноваційному розвитку економіки України (довідка № 039457 від 06.03.2019 р.).

Наукові результати, одержані автором, впроваджені у навчальний процес Одеського національного економічного університету при викладанні

дисциплін «Управління взаємовідносинами банку з клієнтами» та «Інноваційний маркетинг у банку» (довідка № 01-17/765 від 05.09.2019 р.).

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є самостійним завершеним науковим дослідженням. Наукові положення, розробки, результати, висновки і рекомендації, що виносяться на захист, одержані автором самостійно та відображені в опублікованих працях. З опублікованих у співавторстві наукових праць використані лише ті положення, що є результатом власної роботи здобувача. Особистий внесок автора у працях, опублікованих у співавторстві, вказано окремо у списку публікацій.

Апробація результатів дисертації. Основні теоретичні та методологічні положення дисертаційної роботи доповідалися, обговорювалися й одержали позитивну оцінку на всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференціях, конгресах, у тому числі: «Modern transformation of economics and management in the era of globalization» (Klapeda, 2016); «Актуальні питання функціонування фінансового ринку в умовах кризових явищ світової економіки» (м. Одеса, 2016 р., 2017 р., 2018 р.); «Fundamental and Applied Studies in EU and CIS Countries» (Cambridge, 2016); «Economic Development Strategy in Terms of European Integration» (Kaunas, 2016); «Innovative Economy: Processes, Strategies, Technologies» (Kielce, 2017); «Модернізація економіки та фінансової системи країни: актуальні проблеми та перспективи» (м. Дніпро, 2017 р.); «Модернізація фінансово-кредитної системи» (м. Київ, 2018 р.); «Economy and Society: A Modern Vectors of Development» (Leipzig, 2018); «The modern trends in the development of business social responsibility» (Lisbon, 2018); «Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України» (м. Суми, 2018 р.); «Financial and credit system: problems and innovations» (Odessa, 2019); «Трансформація фінансово-кредитних відносин в умовах цифрової економіки» (м. Одеса, 2019 р.).

Публікації. Основні наукові положення, висновки та результати дослідження опубліковано в 40 наукових працях загальним обсягом 163,59 друк. арк., з яких особисто автору належать 61,56 друк. арк., у тому числі: 2 одноосібні монографії обсягом 35,8 друк. арк., 4 колективні монографії, 20 статей у наукових виданнях, з них 16 у фахових виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз (з них 2 видання, які включені до міжнародних наукометричних баз SCOPUS та Web of Science Core Collection), 4 статті в іноземних періодичних виданнях (з них 1 видання, яке включене до міжнародної наукометричної бази Web of Science Core Collection), 14 тез доповідей за результатами участі в міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Структура і обсяг роботи. Дисертація складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Робота містить 388 сторінки основного тексту, 53 рисунки, 41 таблицю та 19 додатків, розміщених на 162 сторінках. Список використаних джерел нараховує 520 найменувань на 54 сторінках.

ВИСНОВКИ

У дисертаційній роботі запропоновано нове вирішення науково-практичної проблеми щодо розвитку теоретичних та методологічних засад фінансування банками інноваційного розвитку економіки й обґрунтування на цій основі нових положень, рекомендацій та інноваційного інструментарію, спрямованих на підвищення ефективності процесів фінансування банками інноваційних підприємств. Результати проведеного дослідження дозволяють сформулювати такі теоретичні та науково-практичні висновки:

1. Дослідження сучасних теорій інноваційного розвитку, наукових підходів до реалізації інструментів інноваційної політики провідних країн, готовності переходу України до моделі інноваційного розвитку «четверна спіраль» дало можливість виділити п'ять підходів до реалізації інструментів інноваційної політики; обґрунтовано, що домінуючою моделлю виробництва інновацій на макrorівні є модель повного інноваційного циклу; у дослідженні запропоновано механізм впровадження моделі інноваційного розвитку економіки.

2. Теоретичне узагальнення та систематизація підходів до визначення категорій «фінансові ресурси», «фінансове забезпечення», «фінансування» та «фінансовий механізм» дозволило розмежувати поняття «фінансове забезпечення» та «фінансування»; це сприяло обґрунтуванню необхідності консолідації бюджетних і кредитних коштів банків. Застосування запропонованого диференційованого підходу до фінансування різних стадій інноваційної діяльності у сучасних умовах розвитку економіки України створює підґрунтя до формування системи фінансування інновацій.

3. З урахуванням існуючих поглядів науковців та власних досліджень проблем формування та використання ресурсів для фінансового забезпечення інноваційних проектів, обґрунтовано складові системи фінансування інноваційного розвитку економіки відповідно до економічних рівнів управління,

запропоновано її авторське визначення. Доведено, що застосування запропонованої системи забезпечить отримання синергетичного ефекту, виконання стратегічних завдань інноваційного розвитку, реалізацію економічних інтересів держави та учасників інноваційного процесу.

4. Сучасні умови фінансової взаємодії між суб'єктами інноваційного процесу детермінують екзогенні та ендогенні фактори, під впливом яких банки отримують позитивний або негативний синергетичний ефект; зазначені фактори визначають можливість створення необхідних ресурсів для фінансування банками інноваційних проектів з урахуванням загрози виникнення та реалізації інноваційних ризиків. Розуміння результатів процесів взаємодії між банками та позичальниками сприятиме формуванню ефективної системи управління кредитними ризиками для отримання позитивного ефекту від кредитування банками потреб інноваційного розвитку економіки.

5. За результатами критичного аналізу наукових доробок визначено роль банків у відтворювальних процесах, яка відповідає сучасним завданням інноваційного розвитку економіки України та визначається необхідністю підвищення ділової активності, впливом на збільшення грошової маси в обігу, пріоритетом здійснення кредитних операцій, направлених на вихід країни з кризи, що потребує якісного та адекватного регулювання діяльності банків на мікро- та на макроекономічному рівнях; можливістю впливу на розвиток венчурних інвестицій з подальшим залученням компаній до банківського обслуговування.

6. Дослідження наукових теорій кредиту різних економічних шкіл доводить, що сучасний етап їх розвитку характеризується поступовим переходом від характеристики його сутності, функцій, законів руху до визначення ролі в економічному зростанні в якості одного з джерел фінансування та інструмента в механізмі державного регулювання розвитку інноваційний процесів. Систематизовано підходи до визначення функціональної ролі кредиту в економіці,

відповідно до яких кредит має негативний, помірний та сильний вплив на економічний процес.

7. З урахуванням існуючих досліджень та власних розробок автором поглиблені теоретичні підходи до формування інноваційного потенціалу економіки. У дисертації обґрунтовані сутнісні його ознаки; запропоновано систему категорій та понять, пов'язаних з інноваційним потенціалом економіки та визначено їхні взаємозв'язки; охарактеризовані основні компоненти та принципи; охарактеризовано передумови виникнення, функціонування, чинники впливу, джерела формування та розвитку інноваційного потенціалу економіки. Сформовані автором теоретичні підходи створюють підґрунтя щодо удосконалення науково-методичного підходу до визначення впливу фінансування на розвиток інноваційного потенціалу економічної системи.

8. У дисертації поглиблені методологічні підходи до розкриття змісту та кількісної оцінки кредитного потенціалу банків. Порівняння кредитного потенціалу банків та окремих показників боргового навантаження підприємств дозволило дійти висновку про створення передумов розвитку кредитування банками реального сектору економіки та домогосподарств. Доведено необхідність розробки низки заходів стосовно раціонального використання кредитного потенціалу банківської системи задля досягнення завдань забезпечення інноваційного розвитку економіки України.

9. Для визначення впливу фінансування процесів розвитку інноваційного потенціалу регіональних економік запропоновано науково-методичний підхід що складається з п'яти послідовних етапів. Використання запропонованого підходу, відповідно до визначеного рівня впливу державного та банківського фінансування на розвиток складових інноваційного потенціалу, створює умови для забезпечення ефективності механізмів фінансування інноваційної діяльності, відокремлення груп регіонів, що потребують довгострокових фінансових ресурсів для

забезпечення розвитку експортоорієнтованих виробництв з високою доданою вартістю та підтримки інноваційних проектів.

10. На основі методології класифікації Світовим Банком груп країн з високим, вище середнього та низьким рівнем доходів у дослідженні обґрунтовано підхід до визначення пріоритетності застосування інструментів інноваційної політики у досягненні цілей технологічного розвитку. З'ясовано, що кредити банків, як джерело фінансування інновацій в Україні, впродовж першого короткого циклу економічного розвитку (2000-2010 рр.) не мали достатнього розвитку, у порівнянні з періодом другого короткого циклу економічного розвитку (2010-2017 рр.).

11. У дисертаційній роботі проведено дослідження значущості впливу довгострокових кредитів банків на процеси модернізації та інноваційного розвитку промислових підприємств. України з використанням методів непараметричної статистики. Результати проведеного дослідження взаємозв'язку між кредитною активністю банків в інноваційному розвитку, інноваційною активністю промислових підприємств та спроможністю країни до розвитку свідчать, що процеси інноваційного розвитку економіки України практично не пов'язані із використанням довгострокових банківських кредитів. Використання запропонованого аналітичного інструментарію сприятиме розробці заходів стимулювання банків до кредитування інноваційного розвитку економіки.

12. Сучасні умови розвитку економіки України потребують збільшення обсягів банківських інноваційних позичок. Для вирішення зазначеної проблеми необхідно розвивати інструменти стимулювання участі банків у процесах фінансування інноваційного розвитку. Реалізації цих проблем будуть сприяти розроблені у дисертації пропозиції щодо формування механізму банківського проектного фінансування, ефективного функціонування якого реалізуються підсистемами: забезпечувальною, перетворювальною та результативною. Сформовані автором теоретичні підходи формування механізму банківського

проектного фінансування створюють підґрунтя для збалансованого економічного зростання на основі реалізації інноваційних проектів державного значення.

13. У результаті проведеного дослідження праць вітчизняних та зарубіжних вчених поглиблено наукове розуміння фінансового кластеру, обґрунтовано особливості та взаємозв'язки між його суб'єктами відповідно до економічних рівнів; доведено необхідність створення Центру інформаційної та консультаційної підтримки розвитку «розумних спеціалізацій» галузей економіки регіону, що сприятиме підвищенню рівня його інноваційного потенціалу та конкурентоспроможності.

14. Для вирішення проблем диспропорцій регіонального розвитку в Україні в дисертаційній роботі на основі науково-методичного інструментарію запропоновано алгоритм виявлення галузей економіки регіонів перспективних до об'єднання. Результати такої оцінки є підґрунтям для створення фінансового кластеру. Використання адаптованого до вітчизняних умов підходу дозволить підвищити рівень інноваційної активності регіонів.

15. Проведений аналіз процесів кредитування банками України інноваційного розвитку довів необхідність удосконалення методичних підходів до їх організації, тому в дисертації розроблено методику кредитування інноваційних проектів, кожний етап здійснення якої враховує вплив кредитного ризику: при визначенні терміну, обсягу та форми забезпечення позички, при розрахунку рівня процентної ставки, що повинна враховувати венчурну складову та компенсувати ризики банку, пов'язані з реалізацією інноваційного проекту на стадії розробки. Обґрунтовано, що прийняття рішення банком щодо кредитування інноваційної діяльності потребує визначення факторів інноваційного ризику. Практичне значення впровадження методики організації поетапного процесу банківського інноваційного кредитування полягає в моніторингу фаз фінансування та якісному аналізі найбільш суттєвих ризиків, що впливають на ефективність реалізації інноваційних проектів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. The Global Technology Revolution 2020, In-Depth Analyses: Bio/Nano/Materials/Information Trends, Drivers, Barriers, and Social Implications. RAND Corporation, 2006. URL https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/technical_reports/2006/RAND_TR303.pdf (Last accessed: 02.05.2018).
2. Зверяков М. І. Глобалізація та деіндустріалізація: зміст, суперечності та способи їх розв'язання. *Економіка України*. 2017. №11 (672). С. 3-13.
3. Зверяков М. І. Інноваційний розвиток в умовах трансформації та кризи економіки. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2009. № 37. С. 333-338.
4. Clayton M. Christensen, Michael E. Raynor The Innovator's Solution: Creating and Sustaining Successful Growth. The management of innovation and change series. Harvard Business School Press, 2003. 304 p.
5. Simon Kuznets Modern Economic Growth: Findings and Reflections. *The American Economic Review*. 1973. Vol. 63, 3 (June). P.247-258.
6. Gerhard Mensh Technological stalemate: innovation overcomes depression. Cologne, 1975.
7. Timothy F. Bresnahan, Manuel Trajtenberg General Purpose Technologies «Engines of Growth?» *Journal of Econometrics, Annals of Econometrics*. 1995. Vol. 65, №1. P.83-108. URL: <https://www.nber.org/papers/w4148> (Last accessed: 05.05.2018).
8. Полтерович В. Гипотеза об инновационной паузе и стратегия модернизации. *Вопросы экономики*. 2009. № 6. С. 4–22.
9. Глазьев С. О стратегии модернизации и развития экономики России в условиях глобальной депрессии. *Экономика региона*. 2011. № 2. С.14-25. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/o-strategii-modernizatsii-i-razvitiya-ekonomiki-rossii-v-usloviyah-globalnoy-depressii> (дата звернення: 02.05.2018).

10. Геец, В. Проблемные вопросы инновационного пути развития экономики Украины. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2014/09/Visnyk2008.pdf> (дата звернення: 05.05.2018).
11. Teulings C., Baldwin R. Secular stagnation: Facts, causes and cures. A VoxEU.org eBook. London: Centre for Economic Policy Research (CEPR), 2014. URL: <https://voxeu.org/article/secular-stagnation-facts-causes-and-cures-new-vox-ebook> (Last accessed: 05.05.2018).
12. Global Trends 2030: Alternative Worlds. National Intelligence Council, 2012. URL: <https://globaltrends2030.files.wordpress.com/2012/11/global-trends-2030-november2012.pdf> (Last accessed: 05.05.2018).
13. Technology Trends Survey. Future Emerging Technology Trends. Version 3. A Food-for-Thought Paper to Support the NATO Defence Planning Process. NATO, 2015. URL: http://www.act.nato.int/images/stories/events/2012/fc_ipr/technology_trend_survey_v3.pdf (Last accessed: 08.05.2018).
14. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions and the European Investment Bank. Investing in a smart, innovative and sustainable Industry A renewed EU Industrial Policy Strategy COM. European Commission, 2017. URL: http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:c8b9aac5-9861-11e7-b92d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF (Last accessed: 07.05.2018).
15. Richard Florida Towards the learning region. *Futures*. 1995. Vol. 27, № 5. P.527-536. URL: https://www.creativeclass.com/rfcgdb/articles/1995-Futures-Toward_the_Learning_Region.pdf (Last accessed: 07.05.2018).
16. Dani Rodrik Premature deindustrialization. *Journal of Economic Growth*. 2016. Vol. 21, №1. P.1-33.
17. Roberto Camanie Innovation networks: spatial perspectives. Belhaven Press, 1991. 274 p.

18. Joel M. Podolny, Karen L. Page Network Forms of Organization. *Annual Review of Sociology*. 1998. №24. P.57-76. URL: <http://dx.doi.org/10.1146/annurev.soc.24.1.57> (Last accessed: 07.05.2018).
19. Eike W. Schamp Globale Wertschöpfungsketten. Umbau von Nord-Süd-Beziehungen in der Weltwirtschaft. In: *Geographische Rundschau*. 2008. № 60. Heft 9. S. 4-11 (zugleich Moderation des Themenheftes).
20. Michael E. Porter Competitive Advantage of Nations (2nd. ed.). New York: Free Press, 1998. 896 p.
21. Freeman C. Technology Policy and Economic Performance: Lessons from Japan. London: Pinter Pub Ltd, 1987. 155 p.
22. Pavitt, Keith National Systems of innovation: Towards a theory of innovation and interactive learning / ed. by Bengt-Ake Lundvall. London: Pinter, 1992. 317 p.
23. Toward realization of the new economy and society. Keidanren. Japan Business Federation, 2016. URL: https://www.keidanren.or.jp/en/policy/2016/029_outline.pdf (Last accessed: 12.05.2018).
24. Technology and the Economy: The Key Relationships (Technology/Economy Programme). Paris: OECD, 1992. 328 p.
25. Завадська Д. В. Роль банків у фінансовому забезпеченні розвитку інноваційного потенціалу економіки України: монографія. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2019. 520 с.
26. Virkkala, S., Mäenpää, A. & Mariussen A. The Ostrobothnian model of smart specialization. Proceedings of the University of Vaasa Reports 195. Vaasa: University of Vaasa, 2014. URL: https://www.uva.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-577-0.pdf (Last accessed: 12.05.2018).
27. Про схвалення Стратегії розвитку промислового комплексу України на період до 2025 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 № 275. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=10ef5b65-0209-4aa1-a724->

49fd0877d8d6&title=ProektRozporiadzhenniaKabinetuMinistrivUkrainiproSkhvalenniaStrategiiRozvitkuPromislovogoKompleksuUkrainiNaPeriodDo2025-Roku (дата звернення: 12.05.2018).

28. Communication from the Commission. Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth. Brussel, 2010. COM (2010) 2020 final. URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EN:PDF> (Last accessed: 11 May 2018).

29. АНТОНЮК, Л., ГУМЕННА, О., РАДЧУК, А. Україна 2030: Доктрина збалансованого розвитку. 2-ге вид. Львів: Кальварія, 2017. 164 с. URL: <http://econom.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/03/E-Book-Doctrine-2030.pdf> (дата звернення: 20.05.2018).

30. Carayannis E., Rakhmatullin R. The Quadruple/Quintuple Innovation Helixes and Smart Specialization Strategies for sustainable and inclusive growth in Europe and beyond. *Journal of the Knowledge Economy*. 2014. Vol. 5, №2. P.212–239. URL: <https://foresight-journal.hse.ru/data/2016/04/14/1129617631/3-Carayannis-31-42.pdf> (Last accessed: 21.05.2018).

31. Завадська Д. В. Сучасні тенденції реалізації промислової політики країнами світу в контексті інноваційного розвитку. *The modern trends in the development of business social responsibility: materials II International Scientific Conference*, June 29, 2018. Lisbon, Portugal: Baltija Publishing, 2018. Part II. P. 132–135.

32. Launch of the 2018 ESFRI Roadmap on Research Infrastructures in Europe. ESFRI, 2018. URL: <https://www.esfri.eu/esfri-events/launch-2018-esfri-roadmap-research-infrastructures-europe> (Last accessed: 21.05.2018).

33. Leydesdorff L. The Triple Helix, Quadruple Helix, ..., and an N-Tuple of Helices: Explanatory Models for Analyzing the Knowledge-Based Economy? *Journal of the Knowledge Economy*. 2012, Vol. 3 (March). P.25-35. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s13132-011-0049-4> (Last accessed: 12.05.2018).

34. Завадська Д. В. Збалансований розвиток економіки України: ризики та пріоритети забезпечення. *Модернізація фінансово-кредитної системи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 27 березня 2018 р.* Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. С. 15–17.
35. Завадська Д. В. Інноваційна модель розвитку: еволюція концепцій та ключові умови переходу. *Актуальні питання функціонування фінансового ринку в умовах кризових явищ світової економіки: матеріали III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 26-27 квітня 2018 р.* Одеса: ONEU, 2018. С. 67–70.
36. Zavadzka D. Peculiarities of the concept definition “innovative development” of economy. *Financial and credit system: problems and innovations: materials IV International scientific and practical Internet conference, April 11-12, 2019.* Odessa: ONEU, 2019. P. 74–77.
37. Innovation-driven Growth in Regions: The Role of Smart Specialisation. OECD/OCDE, 2013. URL: <https://www.oecd.org/innovation/inno/smart-specialisation.pdf> (Last accessed: 21.05.2018).
38. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee Of the Regions: Regional Policy contributing to smart growth in Europe 2020. Brussel, 2010. COM (2010) 553 final. URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/communic/smart_growth/comm2010_553_en.pdf (Last accessed: 21.05.2018).
39. Форсайт та побудова стратегії соціально-економічного розвитку України на середньостроковому (до 2020 року) і довгостроковому (до 2030 року) часових горизонтах / Л. П. Артеменко, І. В. Блінов, М. І. Бобир та ін.; за ред. акад. НАН України М. З. Згуровського. Київ: НТУУ «КПІ», Вид-во «Політехніка», 2016. 184 с. URL: <http://ied.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/09/WDC-IASA-FORESIGHT-2016.pdf> (дата звернення: 24.05.2018).

40. «Смарт-спеціалізація»: стратегія для України. URL: <http://www.ukrmetprom.org/smart-specializaciya-strategiya-dlya/> (дата звернення: 24.05.2018).

41. Про ратифікацію Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами: Закон України від 10.11.1994 р. №237/94-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1994. №46. ст.415.

42. Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу: Указ Президента України від 11.06.1998 №615/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/615/98> (дата звернення: 24.05.2018).

43. Стратегія економічного та соціального розвитку України «Шляхом європейської інтеграції на 2004–2015 роки»: Розпорядження Президента України від 21.12.2001 №372/2001-рп та від 8.11.2002 №385/2002-рп. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/493%D0%B0/2004> (дата звернення: 24.05.2018).

44. Про Концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку України. Постанова Верховної Ради України від 13.07.1999 № 916-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/916-14> (дата звернення: 24.05.2018).

45. Про схвалення Концепції розвитку національної інноваційної системи: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.06.2009 № 680-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80> (дата звернення: 24.05.2018).

46. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 №1678-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення: 24.05.2018).

47. Заключний звіт незалежного європейського аудиту національної системи досліджень та інновацій України. Інструмент політичної підтримки програми «Горизонт 2020». Короткий зміст та рекомендації щодо покращення

секторальної політики. Європейська комісія, 2017. URL: <https://rio.jrc.ec.europa.eu/en/file/10484> (Last accessed: 21.05.2018).

48. The Global Competitiveness Report 2017–2018. World Economic Forum. Geneva, 2017. URL: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2017-2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2017%E2%80%932018.pdf> (Last accessed: 21.05.2018).

49. Зимовець В. В., Шелудько Н. М. Декапіталізація фінансового сектору: наслідки для економіки України. Економіка промисловості. 2018. №3 (83). С. 21-42.

50. Фінансове забезпечення структурної модернізації реального сектора економіки України: колективна монографія / за ред. д.е.н. В.В. Зимовця; НАН України, ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». Київ: НАН України. Ін-т екон. та прогнозування, 2017. 395 с.

51. Zavadzka D. Investigation of the interaction of fiscal and monetary policies in the conditions of economic growth in Ukraine. Технологічний аудит та резерви виробництва. 2017. № 6/5 (38). С. 43-51.

52. Реальный ВВП на душу населения по ППС и ВНД, метод Atlas (текущие цены), Европейский союз (28), Украина и весь мир (1990-2016). URL: http://data.trendeconomy.ru/dataviewer/wb/wbd/wdi?kf=WDI&time_period=1990,2000,2009,2011,2016&ref_area=EUU,UKR,WLD&series=NY_GDP_PCAP_PP_KD,NY_GNP_ATLS_CD (дата звернення: 24.05.2018).

53. Про утворення Ради з розвитку інновацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 895. URL: zakon5.rada.gov.ua/laws/show/895-2017-%D0%BF#n12 (дата звернення: 24.05.2018).

54. Стратегія інноваційного розвитку України враховуватиме ізраїльський досвід, – Лілія Гриневич на науковій міністерській конференції в Ізраїлі / Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/strategiya-innovacijnogo-rozvitku-ukrayini->

vrahovuvatime-izrayilskij-dosvid-liliya-grinevich-na-naukovij-ministerskij-konferenciyi-v-izrayili (дата звернення: 24.05.2018).

55. Zavadzka D. Key problems and ways of innovative development of Ukraine`s economy. *Innovations in the development of socio-economic system: microeconomic, macroeconomic and mesoeconomic levels: monograph* / ed. by J. Zukovskis, K. Shaposhnykov. Vol. 1. Lithuania: "Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2016. 324 p.

56. Zavadzka D. V., Zvieriakov M. I. Model of intensive innovative development: World experience of implementation and trends of formation in Ukraine. *Науковий вісник Національного гірничого університету*. 2018. № 5 (167). С.155–166.

57. Фоломьев А. Н., Ревазов В. Г. Инновационное инвестирование. Санкт-Петербург: Наука, 2001.184 с.

58. Бланк И. А. Управление активами и капиталом предприятия. Киев: Эльга-Н, 2003. 446 с.

59. Гриньова В. М., Коюда О. А., Лепейко Т. І. Фінанси підприємств: навч. посіб. Харків: ХДЕУ, 2001. 224 с.

60. Зятковський І. В. Теоретичні засади фінансів підприємства. *Фінанси України*. 2000. № 4. С. 25.

61. Павлюк К. В. Фінансові ресурси держави: монографія. Київ: НІОС, 1997. 175 с.

62. Фінанси підприємств: підручник / А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.; за заг. ред. проф. А. М. Поддєрьогіна. 5-те вид., перероб. та допов. Київ: КНЕУ, 2002. 571 с.

63. Финансы: учеб. пособ. / под общ. ред. В. М. Родионовой. Москва: Финансы и статистика, 1995. 431 с.

64. Колодізєв О. М. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку національної економіки: дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук: 08.00.08. Харків, 2010. 557 с.

65. Коваленко Н. І. Еволюція теоретичних поглядів щодо сутності фінансових ресурсів держави. *Економіка та держава*. 2012. № 12. С. 42-44.
66. Онишко С. В. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку: монографія. Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2004. 155 с.
67. Финансы организаций (предприятий): учебник для студентов вузов, обучающихся по экономическим специальностям, специальности 080105 «Финансы и кредит» / под. общ. ред. Н.В. Колчиной. 4-е изд., перераб. и доп. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. 383 с.
68. Финансовые ресурсы народного хозяйства (Проблемы формирования и использования): учебник / Сенчагов В.К. и др.; под общ. ред. В.К. Сенчагова. Москва: Финансы и статистика, 1982. 85 с.
69. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом: монографія. Київ: Лібра, 2002. 426 с.
70. Фінансовий словник / А. Г. Загородній та ін.; 4-е вид., випр. та доп. Київ: Знання; Львів: ЛБІ НБУ, 2002. 567 с.
71. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку України: монографія /М. І. Дибя, О. М. Юркевич, Т. В. Майорова, І. В. Власова та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Дибя, канд. екон. наук, доц. О.М. Юркевич. Київ: КНЕУ, 2013. 425 с.
72. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 537 с.
73. Юридична енциклопедія: в 6 т. / Ю. С. Шемшученко та ін.; за заг. ред. Ю. С. Шемшученко. Київ: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1998-2004. 672-768 с.
74. Саати Т., Кернс К. Аналитическое планирование. Организация систем: пер. с англ. Москва: Радио и связь, 1991. 224 с.
75. Банківська енциклопедія / С. Г. Арбузов, Ю. В. Колобов, В. І. Міщенко, С. В. Науменкова; за заг. ред. С. Г. Арбузова. Київ: Центр наукових досліджень

Національного банку України: Знання, 2011. 504 с. (Інституційні засади розвитку банківської системи України).

76. Маховикова Г. А., Ефимова Н. Ф. Инновационный менеджмент: учеб. пособ. Москва: Эксмо, 2010. 208 с.

77. Ковалюк О. Фінансовий механізм як економічна категорія. *Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки. Економічні науки*. 2001. № 4. С. 35.

78. Костюченко В. М. Джерела фінансування інноваційного розвитку суб'єктів підприємництва в Україні: правовий аспект. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2010. №2 (17). С. 161-167.

79. Корольова-Казанська О. Джерела фінансування інноваційних проєктів підприємства. *Економічний аналіз*. 2010. № 5. С. 280-283.

80. Григор'єва О. Є. Аспекти фінансування інноваційних проєктів в Україні. *Культура народів Причорномор'я*. 2008. № 126. С. 22-25.

81. Прядко И. Ум, честность и деньги. *Корреспондент*. 2012. № 40 (528). С. 34-36.

82. Годунов В. В. Финансирование и кредитование инвестиций: учеб. пособ. Костанай, 2017. 105 с.

83. Черваньов Д. М., Нейкова Л. І. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України: монографія. Київ: Т-во «Знання», 1999. КОО, 1999. 514 с.

84. Про інноваційну діяльність: Закон України від 05.12.2012 № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (дата звернення: 10.09.2017)

85. Зимовець В. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку економіки. *Економіка України*. 2003. №11. С.12-14.

86. Васильєва Т. А. Банківське фінансування інноваційної діяльності: монографія. Суми: Ділові перспективи, 2006. 60 с.

87. Воробьева Е. И., Османова Э. У. Роль банковского сектора в инвестиционно-инновационном процессе. *Альманах современной науки и образования*. 2015. № 6. С. 49–52.
88. Шевчук Ю. А. Финансово-кредитные рычаги стимулирования инновационного развития национальной экономики. *Азимут научных исследований: экономика и управление*. 2014. № 1. С. 120-123.
89. Шишкина А. В. Источники и формы финансирования инновационных процессов. *Современные тенденции в экономике и управлении: новый взгляд*. 2013. № 19. С. 88–95.
90. Покотыло В. В., Добролежа Е. В. Место и роль банков в инновационном (венчурном) инвестировании. *Экономика и современный менеджмент: теория и практика*. 2014. № 36-1. С. 16-20.
91. Карпенко О. А. Банковское финансирование инноваций. *Науковедение*. 2014. № 4. URL: <http://naukovedenie.ru/PDF/86EVN414.pdf> (дата звернення: 10.09.2017).
92. Друкер Питер Ф. Рынок: как выйти в лидеры: практика и принципы: пер. с англ. Москва: Book chamber international, 1992. 351 с.
93. Beqovich M. E. The High-Tech Loan Portfolio Not Just a Snack Anymore. *Journal of Lending and Credit Risk Management*, 1998.
94. Funding of new technology-based firm by commercial banks in Europe. European Commission, Enterprise Directorate-General, EUR 7025. Luxembourg, 2000.
95. Іваницька О. В. Вплив банківських стандартів Базель III на розвиток інноваційного підприємництва України. URL: <http://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/10844/1/77.pdf> (дата звернення: 10.09.2017).
96. Бутко М. Роль банківської системи в активізації інноваційно-інвестиційного розвитку. *Вісник НБУ*. 2003. № 12. С. 49-54.
97. Банківський менеджмент: інноваційні концепції та моделі: колективна монографія / за заг. ред. проф. Примостки Л. О. Київ: КНЕУ, 2017. 380 с.

98. Оболенський Ю. О. Досвід банків розвинутих країн в галузі інвестиційної діяльності і можливості його реалізації в українській економіці. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. Суми: УАБСНБУ, 2004. Т. 9. С. 158-165 URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/54329/5/Obolenskyi_state_administratio n.pdf (дата звернення: 10.09.2017).

99. Пересада А. А., Майорова Т. В. Управління банківськими інвестиціями: монографія. Київ: КНЕУ, 2005. 388 с.

100. Васильєва Т. А. Роль банківських установ у проектному фінансуванні інноваційної діяльності. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. Суми: УАБСНБУ, 2007. Т. 20. С. 158-165 URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/53880/5/Vasilyeva_innovation_activity. pdf1.pdf (дата звернення: 09.09.2017).

101. Стецюра Л. Кредитна політика банків у забезпеченні реалізації стратегії інноваційного розвитку економіки України. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. *Проблеми інтеграції України у світовий фінансовий простір*, 2013. № 1 (99). С. 339-347.

102. Владимир О. Роль банківських установ у фінансуванні інноваційного розвитку економіки України. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2013. №2 (9). С. 34-43.

103. Ільїна К. О. Формування системи фінансового забезпечення інноваційного розвитку у відкритій економіці України: автореф. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.08. Львів. 2011. 20 с.

104. Осьмірко І. В. Система фінансового забезпечення інноваційного розвитку: поняття, структура та принципи функціонування. *Бізнесінформ*, 2012. № 7. С. 47-49.

105. Куценко Т. М. Зарубіжний досвід створення системи фінансування інновацій. *Зовнішня торгівля: право, економіка, фінанси*. 2013. №2. С. 123-129.

106. Уемов А. И. Системный подход и общая теория систем. Москва: «Мысль», 1978. 272 с.
107. Кононюк А. Системология. Общая теория систем: в 4 кн. Київ: Освіта України, 2014. Кн 1. 564 с.
108. Экономическая кибернетика: основы теории хозяйственных систем /под. ред И.М. Сыроежина. Ленинград: Изд-во ЛГУ, 1974. Ч.1. С. 6.
109. Афанасьев В. Г. Системность и общество. Москва: Изд-во: Политиздат, 1980, 368 с.
110. Усик П. Використання синергетичного ефекту в конкурентній боротьбі. *Вісник СПбГУ*. 2003. Серія 5. Вип. 2. С. 51-58.
111. Економічний словник: банківська справа, фондовий ринок (українсько-англійсько-російський тлумачний словник) / Л. М. Алексеенко та ін. Київ: Видавничий будинок «Максимум»; Т.: Економічна думка, 2000. 592 с.
112. Bertalanffy, L. von, C. G. Hempel, R. E. Bass, and H. Jonas, General System Theory: A New Approach to Unity of Science. *Human Bioiogy*. 1951, VoL. 23. P.302-361, 1951.
113. Бир Ст. Кибернетика и управление производством: пер. с англ. Москва: Физматгиз, 1963. 276 с.
114. Исследования по общей теории систем. Сборник переводов / под общ. ред. В. Н. Садовского, Э. Г. Юдина. Москва: Издательство «Прогресс», 1969. 520 с.
115. Аверьянов А. Н. Системное познание мира: Методологические проблемы. Москва: Политиздат, 1985. 263 с.
116. Завадська Д. В. Концептуалізація підходу до формування системи інноваційного середовища розвитку економіки. *Міжнародний науково-виробничий журнал «Сталий розвиток економіки»*. 2018. № 2 (39). С. 138-149.
117. Попечителев Е. П. Методы медико-биологических исследований. Системные аспекты: учеб. пособ. Житомир: ЖИТИ, 1997. 186 с.

118. Общее и промышленное управление / А. Файоль; пер. Б. В. Бабина-Кореня с предисл. А. К. Гастева. Москва: Центральный институт труда, 1923. 122 с.
119. Совершенствование аппарата государственного управления. Конституционный аспект / В. Б. Аверьянов, В. Н. Селиванов, В. И. Семчик и др.; под общ. ред. В. В. Цветкова. Київ: Наук. Думка, 1982. 287 с.
120. Почтовюк А. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності підприємств у сучасних умовах. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2016. № 3 (75). С.133-140.
121. Катигрובה О. В. Система фінансового забезпечення інноваційного розвитку України. *Інноваційна економіка*. 2013. №2 (40). С. 281-285.
122. Волков О. Економіка та організація інноваційної діяльності: Київ: Центр навч. літ-ри, 2007. 659 с.
123. Dominique Foray, Bart Van Ark Smart specialisation in a truly integrated research area is the key to attracting more R&D to Europe. URL: http://ec.europa.eu/invest-in-research/pdf/download_en/policy_brief1.pdf (Last accessed: 09.09.2017).
124. Матюшин А., Аборчи А. Национальные банки развития как инструмент обеспечения неоиндустриального роста. *Економіка промисловості*. 2016. № 1 (73). С. 17-42.
125. Ніколаєнко Ю. В. Банківське фінансування інноваційних центрів. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 8. С. 1061-1064.
126. Взаємодія / Словопедія. Філософський енциклопедичний словник. URL: <http://slovopedia.org.ua/104/53394/1082949.html> (дата звернення: 05.11.2016).
127. Взаємодія / Украинская советская энциклопедия: в 12 томах, 1974–1985. URL: <http://leksika.com.ua/ure/> (дата звернення: 05.11.2017).
128. Взаємодія / Словопедія. Економічна енциклопедія. URL: <http://slovopedia.org.ua/38/53394/378019.html> (дата звернення: 05.11.2016).

129. Взаємодія / Великий тлумачний словник сучасної української мови.
URL: <http://slovopedia.org.ua/93/53394/837543.html> (дата звернення: 05.11.2016).
130. Взаємодія / Вікіпедія. Вільна енциклопедія. URL:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%B7%D0%B0%D1%94%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D1%96%D1%8F> (дата звернення: 05.11.2016).
131. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народа (отдельные главы). Петрозаводск: Петроком, 1993. 340 с.
132. Рикардо Д. Начала политической экономии и принципы налогообложения / пер. с. англ. Москва: Ключ, Эконом, 1993. 347 с.
133. Маркс К. Капитал. Критика политической экономии: в 4 т. Москва: Политиздат, 1983. Том 1: Процесс пр-ва капитала. 905 с.
134. Beck T. Creating an Efficient Financial System: Challenges in a Global Economy. World Bank Policy Research Working Paper 3856, 2006. 35 p. URL: <https://pdfs.semanticscholar.org/3c68/9eb20002d9728f4a2bd72b5526f3597a207d.pdf> (Last accessed: 02.11.2016).
135. Beck T., Demirguc-Kunt A., Levine R. Financial Institutions and Markets Across Countries and over Time – Data and Analysis. World Bank Policy Research Working Paper 4943, 2009. 46 p. URL: http://siteresources.worldbank.org/INTRES/Resources/469232-1107449512766/Financial_Institutions_and_Markets_across_Countries.pdf (Last accessed: 02.11.2016).
136. Levine R. Finance and Growth: Theory and Evidence. IMF Working Paper 10766, 2004. P. 25–47. URL: <http://www.nber.org/papers/10766> (Last accessed: 02.11.2016).
137. King R., Levine R. Finance and Growth: Schumpeter Might be Right. The Quarterly Journal of Economics. 1993. Vol. 108, №3. P.717–737. URL: <http://www.isid.ac.in/~tridip/Teaching/DevEco/Readings/07Finance/05King&Levine-QJE1993.pdf> (Last accessed: 02.11.2016).

138. Schumpeter J. A. Theory of Economic Development. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1912 (1959). 212 p.
139. Економічна оцінка державних пріоритетів технологічного розвитку / Ю. Бажал, В. Александрова, М. Данько та ін.; за ред. Ю. Бажала. Київ: Ін-т екон. прогнозів. 2002. 320 с.
140. Підвищення ефективності взаємодії банківського і реального секторів економіки в умовах глобалізації та інтеграції: монографія / кол. авт.; за ред. д-ра екон. наук., проф. О. Барановського. Київ: УБС НБУ, 2010. 482 с.
141. Дзюблюк О., Малахова О. Банки і підприємства: кредитні аспекти взаємодії в умовах ринкової трансформації економіки: монографія. Тернопіль: Вектор, 2008. 324 с.
142. Дзюблюк О. В. Інноваційні вектори розвитку банківської системи. *Світ фінансів*. 2019. № 3. С. 8–25.
143. Зверяков М. І. Національна економічна система: проблеми теорії. Одеса: Астропринт, 2012. 320 с.
144. Кузнєцова Л. Роль банківського кредитування у фінансовому забезпеченні розвитку реального сектора економіки України. *Економічний простір*. 2008. № 20/1. С. 107–115.
145. Примостка Л. О. Вплив економічних циклів на банківську діяльність. *Наукові записки національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2017. № 4 (32). С. 175–180.
146. Руденко М. Теоретичні аспекти взаємодії фінансового і реального секторів економіки. *Вісник Університету банківської справи*. 2017. № 1(28). С. 21–29.
147. Семенов А. Взаємодія банківського і реального секторів економіки України: основні тенденції. *Фінанси, учет, банки*. 2010. № 1(16). С. 181–188.

148. Сніжко О. Фінансовий розвиток трансформаційних економік: структурно-функціональний аналіз: монографія Київ: Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка, 2009. 820 с.
149. Lucas R. On the mechanics of economic development. *Journal of Monetary Economics*. 1988. № 22. P.6.
150. Allen F., Gale D. Comparative Financial Systems: A Survey. 2001. P. 8-11. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/6649943.pdf> (Last accessed: 21.11.2016).
151. Іншаков О. В. Теория факторов производства в контексте экономики развития. Научный доклад на общем собрании МАОН (Москва, 29 ноября 2002 г.). Волгоград: Изд-во ВолГУ, 2002. С. 47-50, 77.
152. Arnon A. Marx, Minsky, and Monetary Economics, in R. Pollin and G. Dymski (eds) *New Perspectives in Monetary Macroeconomics: Essays in the Tradition of Hyman P Minsky*. Ann Arbor: University of Michigan Press, 1994.
153. Minsky H. P. *The Financial Instability Hypothesis: Capitalist Processes and the Behaviour of the Economy. Financial Crises. Theory, History and Policy* / ed. by C. R. Kindleberger, J. P. Laffargue. Cambridge, England: Cambridge University Press, 1982. P. 13-39.
154. McClam W. D. *Financial Fragility and Instability: Monetary Autorities as Borrowers and Lenders of Last Resort. Financial Crises. Theory, History and Policy* / ed. by C. R. Kindleberger, J. P. Laffargue. Cambridge, England: Cambridge University Press, 1982. P. 275.
155. Perez C. *Finance and Technical Change: A Long-Term View*. Elgar Companion to Neo-Shumpeterian Economics / ed. by H. Hanusch, A. Pyka, Cheltenham, UK; Northampton, MA: Edward Elgar Publishing Ltd, 2007. P. 775–800.
156. Perez C. *Finance and Technical Change: A Neo-Shumpeterian Perspective*. 2004. 20 p. URL: <http://signallake.com/innovation/WP14-Perez.pdf>.

157. Zavadska, D. V. Determining the role of banks in the financing of innovative development process of the economy. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. Vol 4, № 3 (June). P. 68-74.
158. Bohm-Bawerk E. Capital and Interest: A Critical History of Economic Theory / trans. by W. Smart (3 vol. set). London: Macmillan & Co & New York, 1890. 431 p.
159. Menger C. Principles of Economics. New York: University Press, 1871. 328p.
160. Fisher I. The theory of interest, as determined by impatience to spend income and opportunity to invest it. New York: The Macmillan Company, 1930. 601 p.
161. Wicksell K. Lectures on Political Economy. Money (Vol. 2). London: George Routledge & Sons, Ltd, 1935. 246 p.
162. Wicksell K. Interest and Prices. London: Macmillan, 1936 [orig. ed, 1898].
163. Hicks J. Value and Capital: An Inquiry into Some Fundamental Principles of Economic Theory. Cambridge: University Press, 1939. 352 p.
164. Marshal A. Money, Credit and Commerce. London: Macmillan & Company, 1923. 369 p.
165. Mill J. Principles of Political Economy with Some of Their Applications to Social Philosophy / ed. by W. Ashley, M. Com. London, New York [etc.]: Longmans, Green, and Co. 1848 (1909). 792 p.
166. Mill L. Credit Cycles and the Origin of Commercial Panic. Translation of the Manchester Statistical Society, 1867-68. p. 9-41.
167. Pigou A. Industrial Fluctuation. London: Macmillan & Co, 1927. 397 p.
168. Friedman M. A Monetary and Fiscal Framework for Economic Stability. *American Economic Review*. 1948. Vol. 38 (June). P. 245-264.
169. Friedman M. The Role of Monetary Policy. *American Economic Review*. 1968 Vol. 58, №1 (March). P. 1-17.

170. Friedman M. The Social Responsibility of Business Is to Increase Its Profits. *New York Times Magazine*. 1970. Vol. 13 (September). P. 122-126.
171. Johnson H. The Keynesian Revolution and the Monetarist Counter Revolution. *American Economic Review*. 1971. Vol. 61, №2. P. 1-14.
172. Thornton J. Friedman's Money Supply Volatility Hypothesis: Some International Evidence. *Journal of Money, Credit, and Banking*. 1995. Vol. 27. №1. P. 288-292.
173. Keynes J. M. The General Theory of Employment, Interest, and Money / John Maynard Keynes. London: Palgrave Macmillan, 1936. 470 p.
174. Стиглиц Д., Сен А., Фитусси Ж.-П. Неверно оценивая нашу жизнь: Почему ВВП не имеет смысла? Доклад Комиссии по измерению эффективности экономики и социального прогресса / пер. с англ. И. Кушнаревой; науч. ред. перевода Т. Дробышевская. Москва: Изд-во Института Гайдара, 2016. 216 с.
175. Tobin J. A Proposal for International Monetary Reform. *Eastern Economic Journal*. 1978. Vol. 4, № 34 (July-October). P. 153–159.
176. Веблен Т. Теория делового предприятия / пер. с англ. М. Я. Каждана, науч. ред. пер. В. Г. Гребенников; Центр эволюционной экономики (Россия), Академия народного хозяйства при Правительстве РФ. Москва: ДЕЛЮ, 2007. 287 с.
177. Гэлбрейт Дж. К. Новое индустриальное общество. Избранное. Москва: Эксмо, 2008. 1200 с.
178. Commons J. R. Institutional Economics. Its Place in Political Economy. New York: The Macmillan Company, 1934. 921 p.
179. Coase R. The Institutional Structure of Production. *The American Economic Review*. 1992. Vol. 82, № 4. P. 713-719 (Nobel Prize lecture).
180. Douglass C. North Institutions, Institutional Change and Economic Performance. Cambridge; New York: Cambridge University Press, 1990. 152 p.
181. Douglass C. North Understanding the Process of Economic Change. Princeton: Princeton University Press, 2005. 200 p.

182. Mitchell W. C. *Business Cycles: The Problem and Its Setting*. New York: National Bureau of Economic Research, Inc. 1913 (1927). 519 p.
183. Шумпетер Й. А. Теорія економічного розвитку: дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2011. 242 с.
184. Hodgman Donald R. The deposit relationship and commercial bank investment behavior. *Review of Economics and Statistics*. 1961. Vol. 43 (August). P. 257-268.
185. Hodgman Donald R. *Commercial Bank Loan and Investment Policy*. Champaign-Urbana, IL: Bureau of Economic and Business Research, University of Illinois, 1963.
186. King S. Monetary transmission: Through bank loan or bank liabilities? *Journal of Money, Credit and Banking*. 1986. Vol. 18, № 3. P. 290-303.
187. Joseph F. Sinkey, Jr *Problem and Failed Institutions in the Commercial Banking Industry*. Greenwich, Conn: JAI Press, 1979. 287 p.
188. Joseph F. Sinkey, Jr *Commercial Bank Financial Management*. In the *Financial-Services Industry* (6th ed.). Prentice Hall, 1992. 696 p.
189. Moritz Schularick, Alan Taylor. Credit Booms Gone Bust: Monetary Policy, Leverage Cycles, and Financial Crises, 1870–2008. *American Economic Review*. 2012. Vol. 102, №2. P. 1029-1061.
190. Herrera A. M., Minetti R. Informed Finance and Technological Change: Evidence from Credit Relationship. *Journal of Financial Economics*. 2007. Vol 83. P.223-269.
191. Alemani E., Klein C., Koske I., Vitale C., Wanner I. New Indicators of Competition Law and Policy in 2013 for OECD and non-OECD Countries, OECD Economics Department Working Papers, 2013. 43 p. URL: <https://doi.org/10.1787/5k3ttg4r657h-en> (Last accessed: 21.11.2016).

192. Hellmann T., Lindsey L., Puri M. Building Relationships Early: Banks in Venture Capital. *Review of Financial Studies*. 2008. Vol. 21, №2 (April). P.513-541.
193. Юдина И. *Банковская система в развивающихся экономиках: опыт становления и развития кризисов*: монография. Москва: РИОР: ИНФРА, 2013. 351с.
194. Зверяков М. І. Про зміну економічного розвитку. *Економіка України*. 2015. № 6 (643). С. 41–60.
195. Зверяков М. І. Уроки ринкової трансформації. *Економіка України*. 2016. № 8 (657). С. 7–26.
196. Zavadska D. V. Activation directions of banks interaction with real sector enterprises in lending to innovations. *European Journal of Economics and Management Sciences. Scientific journal*. 2018. №2. P.43-49.
197. Rajan R. Zingales L. Financial Systems, Industrial Structure, and Growth. *Oxford Review of Economic Policy*. 2001. Vol. 17, № 4. P. 472–476.
198. Тихомирова Е. В. Клиентоориентированный подход банков как условие инновационного роста. *Деньги и кредит*. 2014. № 1. С. 51–56.
199. Zavadska D. V. Bank credit as a source of financing innovative development of economy. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2018. Випуск 30. Ч.4. С. 78-83.
200. Петти В., Смит А., Рикардо Д., Кейнс Дж., Фридмен М. Классика экономической мысли: Сочинения. Москва: Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2000. 896 с.
201. Jean-Baptiste Say *Traité d'économie politique* *Traité d'économie politique* Simple exposition de la manière dont se forment, se distribuent et se consomment les richesses Anonyme 1803; Sixième édition, 1841. 652 p.
202. Jean Charles Léonard Simonde de Sismondi *De la richesse commerciale, ou principes d'économie politique, appliqués à la législation du commerce*. Par J.C.L. Simonde Tome premier [-second]. 1. A Geneve: Chez J. J. Paschoud, 1803. 448 p.
203. Деньги и кредит: учебн. пособ. для студ. высш. учебн. завед. / под рук. Л. В. Кузнецовой; Одесский госуд. эконом. ун-т. Одесса: ВМВ, 2009. 368 с.

204. John Law of Lauriston Money and trade considered. With a proposal for supplying the Nation with money. Edinburgh, Scotland: The Heirs and Successors of Andrew Anderson, 1705 (1934). 48 p.

205. Шумпетер Й. А. Теория экономического развития. Капитализм, социализм и демократия / пер. с англ. В. С Автономова, Ю. В. Автономова, Л. А. Громовой и др. предисл. В. С. Автономова. Москва: Эксмо, 2008. 864с.

206. Hawtrey R. G. Currency and Credit. London, New York [etc.]: Longmans, Green and Co, 1919. 410 p.

207. Рудольф Гильфердинг. Финансовый капитал. Исследование новейшей фазы в развитии капитализма. Москва: Соцэкгиз, 1959. 438 с.

208. Лексис В. Кредит и банки. Перспектива, 1994. 120 с.

209. Зверяков М. І. Становлення ринкової економіки: монографія Одеса: Пальміра, 2008. 277 с.

210. Миськів Г. В. Функціонування та розвиток кредитного ринку України: теорія, методологія, практика: монографія Львів: «Растр-7», 2015. 360 с.

211. Блауг М. 100 великих экономистов после Кейнса / пер. с англ. под ред. М.А. Сторчевого. Санкт-Петербург: «Экономическая школа», ГУ-ВШЭ, Санкт-Петербургский гос. ун-т экономики и финансов, 2005. 704 с.

212. Фридмен М. Если бы деньги заговорили / пер. с англ. Москва: Дело, 1999. 208 с.

213. Банковское дело: современная система кредитования: учебное пособие / О. И. Лаврушин, О. Н. Афанасьева, С. Л. Корниенко; под общ. ред. засл. деят. науки РФ, д-ра экон. наук, проф. О. И. Лаврушина. 6-е изд. Москва: КНОРУС, 2011. 264 с.

214. Банковское дело: учебник для студентов, обучающихся по направлениям «Экономика» / О. И. Лаврушин и др.; под общ. ред. О. И. Лаврушина; Финансовый ун-т при правительстве Российской Федерации. 10-е изд., перераб. и доп. Москва: КНОРУС, 2013. 800 с.

215. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 20.11.2019).
216. Гроші та кредит: підручник. 3-тє вид., перероб. і доп. / М. І. Савлук, А. М. Мороз, М. Ф. Пуховкіна та ін.; за заг. ред. М. І. Савлука. Київ: КНЕУ, 2002. 598 с.
217. Кредитний менеджмент: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Л. В. Кузнєцова. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2007. 332 с.
218. Поляк Н. П. Банківське кредитування: сучасний стан та проблеми сьогодення. *Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія «Економічні науки»*. 2014. № 2 (74). С. 201-207.
219. Zavadzka D. V. Bank innovative lending system: trends of formation and directions for promoting development in Ukraine. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2018. № 4 (66). 135-142.
220. Філімонова О. Б. Система та механізм банківського кредитування підприємств: зв'язок і протиставлення сутності понять. URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/economy/2016/275-263-10.pdf> (дата звернення: 22.11.2016).
221. Инновационный тип развития экономики: учебник / А. Н. Фоломьева. Москва: Изд-во РАГС, 2007. 672 с.
222. Банковское дело: учебник / под общ. ред. Г. Н. Белоглазовой, Л. П. Кроливецкой. 5-е изд., перераб. и доп. Москва: Финансы и статистика, 2008. 592 с.
223. Основи теорії систем і системного аналізу: навч. посіб. / К.О. Сорока. Харків: ХНАМГ, 2004. 291 с.
224. Ілляшенко С. М. Інноваційний менеджмент: підручник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. 334 с.

225. Устинович В. Мониторинг банком инвестиционного проекта. *Bankaŷki vesnik*. 2011. Май. С. 58-62. URL: <http://www.nbrb.by/bv/articles/8442.pdf> (дата обращения: 22.11.2016).
226. Городинський Т. І. Інноваційний потенціал регіону: суть, функції та структура. URL: http://www.rusnauka.com/PRNIT_2006/Economics/30.doc.htm (дата звернення: 22.11.2016).
227. Мешко Н. Інвестиційно-інноваційний потенціал регіону: критерії оцінки та проблеми формування. *Економічний простір*. 2008. № 10. С. 78-88.
228. Советский энциклопедический словарь / под. ред. А. М. Прохорова. Москва: Сов. энциклопедия, 1983. С. 1118.
229. Економіка зарубіжних країн: підручник / А. С. Філіпенко, В. А. Вергун, І. В. Бураківський та ін. 2-ге вид. Київ: Либідь, 1998. 416 с.
230. Економічна енциклопедія: у 3 т. / С. В. Мочерний та ін.; за ред. С. В. Мочерного. Київ: Видавничий центр «Академія», 2002. Т.3. 952 с.
231. Тлумачний словник економіста / С. М. Гончаров, Н. Б. Кушнір; за ред. проф. С. М. Гончарова. Київ: ЦНЛ, 2009. 264 с.
232. Реймерс Н. Ф. Экология (теории, законы, правила принципы и гипотезы). М.: Журнал «Россия Молодая», 1994. 367 с.
233. Александрова М. Фінансові ресурси, підходи до розуміння та визначення. *Вісник ЖДТУ*. 2007. № 1 (39). С. 434-438.
234. Економічний тлумачно-термінологічний словник / В. А. Коноплінська, Г. І. Філіна. Київ: КНТ, 2007. 580 с.
235. Економічні ресурси цивілізаційного розвитку: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. Є. Новицький; Національний авіаційний ун-т. К.: НАУ, 2004. 268 с.
236. Шталь Т.В. Комплексна оцінка ресурсного потенціалу підприємств роздрібної торгівлі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.05. Харків, 2006. 18 с.

237. Банківський маркетинг: підручник / І. О. Лютий, О. О. Солодка; МОН України; КНУТШ. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 776 с.
238. Управление инновациями: 17-модульная программа для менеджеров «Управление развитием организации». Модуль 7 / Гунин В. И. и др. Москва: ИНФРА-М, 1999. 328 с.
239. Єгоричева С. Інноваційний потенціал банку як фактор вибору стратегії розвитку. *Вісник НБУ*. 2009. Жовтень. С. 20-35. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/71925658.pdf> (дата звернення: 15.03.2017).
240. Жиц Г. И. Инновационный потенциал. Саратов: Сарат. гос. техн. ун-т, 1999. 164 с.
241. Анх-Эрдэнэ, Э. Гедич Т. Методический подход к оценке инновационного потенциала предприятия URL: http://mvestnik.istu.irk.ru/_sys/mod/attach.php?journals/2014/02/articles/07/article_07_0.pdf (дата обращения: 15.03.2017).
242. Большая Советская Энциклопедия / под ред. Б. А. Введенского. 2-е изд. Москва: Изд-во «Большая Советская Энциклопедия», 1967. Т. 20. 1272 с.
243. Большой энциклопедический словарь. Языкознание / под ред. В. Н. Ярцева. Москва: Науч. изд-во «Большая Российская Энциклопедия», 2000. 612 с.
244. Большой экономический словарь / под ред. А. Н. Азрилияна. 6-е изд., доп. и перераб. Москва: Институт новой экономики, 2004. 1376 с.
245. Большой экономический словарь / под. ред. А. Б. Борисова. Москва: Книжный мир, 2003. 895 с.
246. Економічний словник / за ред. П. І. Баргія, С. І. Дорогунцова. Київ: Гол. ред. УРЕ, 1973. 623 с.
247. Ждан О. М. Економічне обґрунтування терміну «потенціал підприємства». *Науковий вісник НЛТУ*. 2010. Вип. 20.3. С. 139-142. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/ekonomichne-obgruntuvannya-termina-potentsial-pidpriemstva> (дата звернення: 15.03.2017).

248. Вплив глобалізації на розвиток банківської системи України / за заг. ред. Л. В. Кузнецової. Одеса: Атлант, 2011. 517 С.
249. Квасницька Р. С., Тарасюк М. В. Структуризація потенціалу підприємств. *Вісник КНТЕУ*. 2017. № 1. С. 73–82.
250. Татевосян Г. М., Писарева О. М., Седова С. В., Татевосян Г. М. Сравнительный анализ экономических показателей регионов России. *Экономика и математические методы*. 2014. Т. 40. №4. С. 56-59.
251. Єрмошенко М. М. Актуальні проблеми економіки. *Науково-економічний журнал*. 2006. №4 (58). С. 135–142.
252. Финансовый потенциал крупного экономического региона / Э. А. Исаев; науч. ред. Ю. И. Любимцев. Москва: ЗАО «Издательство «Экономика», 2007. 206 с.
253. Кунцевич В. О. Поняття фінансового потенціалу розвитку підприємства та його оцінки. *Актуальні проблеми економіки*. 2004. №7. С. 123-130.
254. Стецюк П. А. Аналіз елементів фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств. *Облік і фінанси АПК*. 2008. № 1. С. 48-53.
255. Інкус К. П. Управління фінансовим потенціалом України: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. екон. наук: 08.00.08. Чернігів, 2016. 20 с.
256. Тищенко В. Ф., Остапенко В. М. Фінансовий потенціал публічно-приватного партнерства: світовий досвід та перспективи реалізації в Україні: монографія. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 224 с.
257. Старостіна А., Каніщенко О. Суперечливі шляхи глобалізації. *Економіка України*. 2008. №5. С. 58-65.
258. Инвестиционный менеджмент: учебник / Н. Д. Гуськова, И. Н. Краковская Ю. Ю. Слушкина, В. И. Маколов. 2-е изд., перераб. и доп. Москва: КНОРУС, 2014. 440 с.

259. Білоусова О. С. Інвестиційний потенціал економіки України та країн ЄС. *Науковий вісник національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2017. №1-2. С. 60-67.
260. Инвестирование: теория и практика: учебник / Л. С. Валинурова, О. Б. Казакова. Москва: КНОРУС, 2017. 410 с.
261. Дресвянніков Д. О. Формування інвестиційного потенціалу підприємства. *Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія «Економічні науки»*. 2016. Вип. 31 (2). С. 20-27.
262. Мальшев Р. Н. Инвестиционный потенциал государства в экономике современной России: дис. на соискание уч. степ. канд. эконом. наук: 08.00.05. Тамбов, 2007. 144 с.
263. Мірошніченко П. І. Активізація використання інвестиційного потенціалу регіону: автореф. дис. на соискание уч. степ. канд. экон. наук: 08.00.05. Донецьк, 2007. 20 с.
264. Кармов Р. А. Инвестиционный потенциал и социально-экономические условия его реализации в трансформируемой экономике: дис. на соискание уч. степ. канд. эконом. наук: 08.00.08. Москва, 2007. 146 с.
265. Нечитайло У. П. Інвестиційний потенціал та інвестиційний клімат: особливості формування та співвідношення. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 2011. Вип. 2 (32). С. 97-103.
266. Щербатюк О. М. Дефініція «інвестиційний потенціал підприємства»: сутність та відмінності. URL: <http://www.economy.nauka.Com.ua/?op=1&z=773> (дата звернення: 18.03.2017).
267. Економічний потенціал / Енциклопедія сучасної України. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=18794 (дата звернення: 18.03.2017)
268. Бурса О. В. Економічний потенціал: сутність і значення. *Наукові записки*. 2004. №7. С. 167-170.

269. Экономический потенциал развитого социализма / Б. М. Мочалов, Ф. М. Русинов, Д. К. Шевченко и др.; под общг. ред. Б. М. Мочалова. Москва: Экономика, 1982. 278 с.
270. Економічний аналіз: навч. посіб. / М. А. Болюх та ін.; за заг. ред. М. Г. Чумаченко; Київський національний економічний ун-т. К.: КНЕУ, 2001. 540 с.
271. Скорниченко Н. Н. Теоретические подходы к анализу состояния экономического потенциала региона. *Теоретико-методологические и практические проблемы интеграции, диверсификации и модернизации региональных промышленных комплексов*: материалы Международной научно-практической конференции, 1 июля 2017 г. Самара: АНО «Издательство СНЦ», 2017. С. 161-167.
272. Федорова Н. А. Оценка регионального развития: проблемы и методы. *Региональная экономика*. 2014. №8. С. 38–42.
273. Трушина Н., Шашкова И. Потенциал региона как основа развития. *Экономические науки*. 2018. № 7 (164). С. 96-100.
274. Федотов А. Н. Маркетинговая оценка рыночного потенциала региона. *Известия Иркутской государственной экономической академии*. 2007. № 2 (52). С. 88–90.
275. Кокурин Д. И. Инновационная деятельность. Москва: Экзамен, 2001. 575 с.
276. Балабанов И. Т. Краткий курс инновационного менеджмента: учеб. пособие. Санкт-Петербург, 2000. 350 с.
277. Васюхин О. В., Павлова Е. А. Стратегия формирования и развития инновационного потенциала промышленного предприятия. *Научно-технический вестник СПбГУ ИТМО*. 2010. № 2. С. 113-120.
278. Мартюшева Л., Калишенко В. Інноваційний потенціал підприємства як об'єкт економічного дослідження. *Фінанси України*. 2002. № 10. С. 61–66.

279. Концептуальные основы структурно-инновационного развития экономики / В. В. Копеин, Е. А. Филимонова; под. общ. ред. В. П. Зотова. Новосибирск: Изд-во СО РАН, 2007. 161 с.
280. Основы инноватики и инновационной деятельности / Г. С. Гамидов, В. Г. Колосов, Н. О. Османов. Санкт-Петербург: Политехника, 2000. 323 с.
281. Антонюк Л. Л., Поручник А. М., Савчук В. С. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: монографія. Київ: КНЕУ, 2003. 394 с.
282. Джаин И. О. Оценка трудового потенциала: монография. Сумы: ИТД «Университетская книга», 2002. 250 с.
283. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. / за ред. В. О. Василенка. Київ: ЦУЛ, Фенікс, 2003. 440 с.
284. Рынок. Бизнес. Коммерция. Экономика: толковый терминологический словарь / В. А. Калашников; под общ. ред. А. П. Дашкова. 4-е изд., испр. и доп. М.: Маркетинг, 1998. 131 с.
285. Инновационный потенциал: современное состояние и перспективы развития: монография / В. Г. Матвейкин, С. И. Дворецкий, Л. В. Минько, В. П. Таров и др. Москва: «Издательство Машиностроение-1», 2007. 284 с.
286. Сергеев В. А., Кипчарская Е. В., Подымало Д. К. Основы инновационного проектирования / под ред. д-ра техн. наук В. А. Сергеева. Ульяновск: УлГТУ, 2010. 246 с.
287. Колосова Т. В. Обеспечение устойчивого развития предприятия на основе повышения его инновационного потенциала: автореф. дис. на соискание науч. степ. д-ра экон. наук: 08.00.05. Нижний Новгород, 2011. 44 с.
288. Монастырный Е. А. Термины и определения в инновационной сфере. *Інновації*. 2008. № 2. С. 28-31.
289. Трифилова А. А. Анализ инновационного потенциала предприятия. *Інновації*. 2003. № 6. С. 67-72.

290. Левицкий Т. Ю., Эсетова А. М. Инновационный потенциал как определяющий фактор роста конкурентных преимуществ строительной продукции. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/innovatsionnyy-potentsial-kak-opredelyayushiy-faktor-rosta-konkurentnyh-preimuschestv-stroitelnoy-produktsii> (дата обращения: 18.03.2017).

291. Антоненко И. В. Типология и классификация инновационного потенциала экономической системы. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/tipologiya-i-klassifikatsiya-innovatsionnogo-potentsiala-ekonomicheskoy-sistemy> (дата обращения: 18.03.2017).

292. Завадська Д. В. Теоретические аспекты формирования инновационного потенциала. *Innovative Economy: Processes, Strategies, Technologies: materials of International Scientific Conference, January 27, 2017. Kielce, Poland: Baltija Publishing, 2017. Part I. P. 6–8.*

293. Мирошникова Т. Финансовый потенциал региона: сущность, понятие, критерии оценки. *АНИ: экономика и управление*. 2017. Т. 6. № 1 (18). С. 126-128. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/finansovyy-potentsial-regiona-suschnost-ponyatie-kriterii-otsenki> (дата обращения: 20.03.2017).

294. Матросова В. Сутність та складові інноваційного потенціалу як основа управління інноваційною діяльністю. *Економіка транспортного комплексу*. 2011. Вип. 17. С. 27-36.

295. Дубков С., Дадалко С., Фоменок Д. Формирование и оценка экспортного потенциала промышленных предприятий. URL: <http://www.nbrb.by/bv/articles/8816.pdf> (дата звернення: 20.03.2017).

296. Юсупова Л. Инвестиционный потенциал региона: сущность и факторы. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/investitsionnyy-potentsial-regiona-suschnost-i-factory> (дата обращения: 20.03.2017).

297. Фарат О. В., Русин-Гриник Р. Р. Формування структури інноваційного потенціалу підприємства та особливості управління його розвитком. URL:

<http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/18782/1/57-273-278.pdf> (дата звернення: 20.03.2017).

298. Толмачова Л. Система управління інноваційним потенціалом підприємств. *Економіка: реалії часу*. 2014. № 3 (13). С. 134-138. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/sistema-upravleniya-innovatsionnym-potentsialom-predpriyatiy> (дата звернення: 22.03.2017).

299. Сафаргалиев М. Ф. Факторы и принципы освоения инновационного потенциала промышленных предприятий. *Вопросы инновационной экономики*. 2011. № 10. С. 11-15.

300. Тхабит А. Ф. Концепция механизма управления инновационным развитием предприятия. URL: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=13993> (дата обращения: 22.03.2017).

301. Гусейнова А., Шукурова А., Гусейнли А. Основы и анализ инновационного потенциала. *Наука, технології, інновації*. 2017. № 2. С. 16-28.

302. Zavadska D. Education development as component of Ukraine's innovative economy building-up. *Актуальні питання функціонування фінансового ринку в умовах кризових явищ світової економіки: матеріали II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 20-21 квітня 2017 р. Одеса: ОНЕУ, 2017. С. 101-105.*

303. Забродин А. Ю. Стратегии и принципы инновационного управления компаниями инвестиционно-строительной сферы. *Молодой ученый*. 2011. №8. Т.1. С. 130-132.

304. Джерело / Словник української мови. Академічний тлумачний словник (1970-1980). URL: <http://sum.in.ua/s/dzherelo> (дата звернення: 22.03.2017).

305. Mensch G., Schnopp R. Stalemate in Technology, 1925-1935: The Interplay of Stagnation and Innovation. Cambridge, Mass. : Ballinger Pub. Co., 1979. 280 p.

306. Научно-технический потенциал: структура, динамика, эффективность / Г. М. Добров, В. Е. Тонкаев, Л. А. Савельев и др. Киев: Наукова Думка, 1987. 347 с.

307. Глазьев С. Ю., Львов Д. С., Фетисов Г. Г. Эволюция технико-экономических систем: возможности и границы централизованного регулирования. Москва: Наука, 1992. 207 с.
308. Freeman C. The National System of Innovation in Historical Perspective. *Cambridge Journal of Economics*. 1995. Vol. 19. P. 5-24.
309. Freeman C. Technology and Economic Performance: Lessons from Japan. London, New York: Frances Printer Publishers, 1987. 155 p.
310. Freeman C., Soete L. The Economics of Industrial Innovations (3-rd ed.). London: Pinter, 1999. 470 p.
311. Яковец Ю. В. Эпохальные инновации 21 века. Москва: Экономика, 2004. 439 с.
312. Nelson R. R., Winter S. W. An Evolutionary Theory of Economic Change. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1982.
313. National Systems of Innovation: Towards a Theory of Innovation and Interactive Learning / ed. by B.-A. Lundvall. I.: Pinter Publishers, 1992. 342 p.
314. Друкер П. Посткапиталистическое общество. Новая постиндустриальная волна на Западе. Москва: Academia, 1999. 412 с.
315. Яненко І. Г., Бабкова-Пилипенко Н. П. Інноваційний потенціал підприємства: складові та фактори впливу. URL: <https://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/465/643> (дата звернення: 22.03.2017).
316. Жердецька Л. В. Теоретичне узагальнення передумов, джерел та чинників системного ризику банківського сектору економіки. *Фінансово-кредитна система: проблеми та інновації*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 11-12 квітня 2019 р. Одеса: ОНЕУ, 2019. С. 65-68.
317. Jean Tirole The Theory of Corporate Finance. Princeton University Press, 2006. 657 p.

318. David Whitehurst Fundamentals of Corporate Finance. McGraw-Hill/Irwin, 2003. 966 p.
319. Финансовый менеджмент и управленческий учет для руководителей и бизнесменов / Питер Этрилл, Эдди Маклейни; пер. с англ. М.: Альпина Паблишер, 2017. 648 с.
320. Дрьомова У. В. Проблемні аспекти формування та оцінки потенціалу розвитку банківського довгострокового кредитування. *Дніпропетровської державної фінансової академії. Економічні науки*. 2009. № 1. С. 105-110.
321. Воробйова О. І. Оцінка рівня кредитно-інвестиційного потенціалу банків України. *Економіка та держава*. 2010. № 11. С. 10-12.
322. Воробйова О. І. Основи формування і використання кредитно-інвестиційного потенціалу банків України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2010. № 20. С.3-7.
323. Кравець А. Ю. Економічна природа, сутність та зміст поняття кредитного потенціалу банку в умовах транзитивної економіки. *Вісник Української академії банківської справи*. 2008. № 2 (25). С. 76 – 80.
324. Рыкова И. Н., Фисенко Н. В. Кредитный потенциал коммерческого банка, его роль в деятельности банка и методология оценки. *Финансы и кредит*. 2005. № 25 (193). С. 10-20.
325. Харевиц А. С. Оцінка кредитного потенціалу банківської системи України в умовах доларизації. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 15. С. 76-81.
326. Харевиц А. С. Кредитний потенціал банківської системи: теоретико-методологічні аспекти. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1361> (дата звернення: 02.07.2019).
327. Шаповалова В. О. Аналіз кредитного потенціалу комерційного банку на базі когнітивного моделювання. *Вісник Запорізького національного університету*. 2016. № 1 (29). С. 60-66.

328. Чарльз Дж. Вулфел Энциклопедия банковского дела и финансов / пер. с англ. Б. Манзеров, А. Другов, Б. Рубцов и др. Самара: Корпорация «Фёдоров», 2000. 1584 с.

329. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: Постанова Правління НБУ № 351 від 30.06. 2016 року URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16/page> (дата звернення: 02.07.2019).

330. Офіційний сайт Національного банку України URL: <https://www.bank.gov.ua/>

331. Зверяков М. І., Жердецька Л. В. Банківський та реальний сектори економіки України: оцінка взаємозв'язків та детермінант розвитку. *Економіка України*. 2017. № 10 (671). С. 31-48.

332. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

333. Звіт про фінансову стабільність Червень 2019 року. Національний банк України, 2019. URL: <https://bank.gov.ua/news/all/zvit-pro-finansovu-stabilnist-cherven-2019-roku> (дата звернення: 02.07.2019).

334. Olexander Olshansky, Sayenko Kharenko Project finance in Ukraine: overview. URL: https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/7-636-4707?__lrts=20191129224024180&bhcp=1&transitiontype=default&contextdata=%28sc.default%29 (Last accessed: 12.07.2019).

335. Офіційний сайт АТ «Укрсиббанк». URL: <https://my.ukrsibbank.com> (дата звернення: 12.07.2019).

336. Офіційний сайт АТ «Альфа-Банк». URL: <https://alfabank.ua> (дата звернення: 12.07.2019).

337. Офіційний сайт АТ «ОТП Банк». URL: <https://ru.otpbank.com.ua/> (дата звернення: 12.07.2019).

338. Офіційний сайт АТ «Укрексімбанк». URL: <https://www.eximb.com/> (дата звернення: 12.07.2019).
339. Офіційний сайт АТ «Сбербанк». URL: <https://www.sbrf.com.ua/> (дата звернення: 12.07.2019).
340. Офіційний сайт АТ «Райффайзен банк Аваль». URL: <https://www.aval.ua/ru> (дата звернення: 12.07.2019).
341. Завадська Д. В. Дослідження диспропорцій розвитку банківського та реального секторів економіки України на регіональному рівні. *Modern transformation of economics and management in the era of globalization: materials of International Scientific Conference, January 29, 2016*. Klapeda: Baltija Publishing, 2016. P. 275–279.
342. Завадська Д. В. Актуальні проблеми формування джерел фінансування модернізації та інноваційного розвитку економіки. *Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України*: матеріали III всеукр. наук.-практ. on-line конф., 22-23 листопада 2018 р. Суми: Сумський державний університет, 2018. С. 248–254.
343. Завадська Д. В. *Функціонування банку в умовах міжрегіональної диференціації економічного розвитку*: монографія. Одеса: Видавництво «Атлант», 2015. 93 с.
344. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.06.2019 року № 526-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-sferi-innovacijnoyi-diyalnosti-na-period-do-2030-roku> (дата звернення: 15.07.2019).
345. Растяпин А., Бубенко И. Интегральный показатель экономической эффективности инвестиционных проектов. *Экономика Украины*. 2002. № 8 (481). С. 81-83.
346. Михайловська О. Модель інвестиційної привабливості спеціальних економічних утворень. *Економіст*. 2004. № 8. С. 60-63.

347. Авксентієва І. В. Оцінка експортного потенціалу підприємства. *Економіка та держава*. 2006. № 4. С. 55-57.
348. Гончарук А. Новый подход к управлению эффективностью в промышленности Украины. *Економіка України*. 2006. № 11. С. 36-46.
349. Федулова Л., Хаустов В., Білич В. Порівняльна оцінка соціально-економічного розвитку регіонів з урахуванням ділової активності підприємництва. *Економіст*. 2006. № 2. С. 82-85.
350. Бельчик Т. А., Чуйкова Д. С. Оценка инновационного развития региона как инструмент совершенствования региональной инновационной системы (на примере Кемеровской области). *Вестник Днепропетровского университета. Серия «Менеджмент инноваций»*. 2015. Вып. 4. С. 19-27.
351. Абаев А. Л. Организационно-экономический механизм научно-инновационной политики на региональном уровне: автореф. дис. на соискание учен. степени д-ра экон. наук: Москва, 2008. 52 с.
352. Головатюк В. М., Соловійов В. П. Теоретико-методичні аспекти вимірювання інноваційного потенціалу. *Проблеми науки*. 2008. №11. С. 17-24.
353. Головатюк В. М. Питання структурованості показників інноваційного потенціалу. Проблеми и перспективы инновационного развития экономики в контексте преодоления мирового финансового кризиса: материалы XIV Международной научно-практической конференции по инновационной по инновационной деятельности, 14-19 сентября 2009 г. Киев–Симферополь–Алушта: ФЛП Бражникова Н.А., 2009. С. 19-24.
354. Буркинський Б. В., Лазарєва Є.В. Інноваційна стратегія у соціально-економічному розвитку регіону. Одеса: ІПРЕЕД НАН України, 2007. 140 с.
355. Рудь Н. Т. Інноваційний потенціал регіону: нові підходи до оцінки. *Регіональна економіка*. 2011. №4. С. 140-150.

356. Глізнуца М. Ю. Визначення складових та оцінка інноваційного потенціалу регіону. *Технологический аудит и резервы производства*. 2016. № 3/5 (29). С. 11-14.
357. Рябоволик Т. Ф. Основні складові інтегральної оцінки інноваційного потенціалу регіонів в умовах кластеризації національної економіки. *Економіка: реалії часу*. 2017. №4 (32). С. 69-77.
358. Завадська Д. В. Інноваційний потенціал регіонів України: теоретичний аспект та оцінка розвитку. *Вісник Одеського національного університету. Серія «Економіка»*. 2017. Т. 22. Випуск 11 (64). С. 174-179.
359. Янковой А.Г. Многомерный анализ в системе STATISTICA. Одесса: Оптимум, 2001. Вып. 1. 216 с.
360. Факторный, дискриминантный и кластерный анализ / Дж. О. Ким, Ч.У. Мьюллер, У. Р. Клекка и др.; под ред. И. С. Енюкова. М.: Финансы и статистика, 1989. 216 с.
361. Статистичний збірник «Наукова та інноваційна діяльність України 2016» Державна служба статистики України / за заг. ред. О. О. Кармазіної. 140 с. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/16/Arch_nay_zb.htm (дата звернення: 11.08.2018).
362. Статистичний збірник «Наукова та інноваційна діяльність України 2017» Державна служба статистики України / за заг. ред. О. О. Кармазіної. 178 с. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/16/Arch_nay_zb.htm (дата звернення: 11.08.2018).
363. Завадська Д. В. Сучасний стан та перспективи розвитку інноваційного потенціалу економіки регіонів України. *Роль банків у забезпеченні сталого розвитку реального сектору України*: монографія / за заг. ред. В. В. Коваленко. Одеса: ОНЕУ, 2016. 244 с.

364. Модернізація України: пріоритети реформ. URL: http://gazeta.zn.ua/science/modernizatsiya_ukrayini_prioriteti_reform.html (дата звернення: 11.08.2018).

365. Онікієнко В. В., Ємельяненко Л. М., Терон І. В. Інноваційна парадигма соціально-економічного розвитку України / за заг. ред. В. В. Онікієнка; НАН України, Рада по вивч. продуктив. сил України. Київ: РВПС України НАН України, 2006. 480 с.

366. Рудь Н. Т. Роль інноваційних стратегій у підвищенні інноваційного потенціалу регіону. URL: http://chrome-extension://ecnphlgnajanjnkcmbrancdjoidceilk/content/web/viewer.html?file=http%3A%2F%2Firbis-nbuv.gov.ua%2Fcgi-bin%2Firbis_nbuv%2Fcgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF%2Feui_2010_2_37.pdf (дата звернення: 11.08.2018).

367. The Global Competitiveness Report 2016–2017. World Economic Forum, Geneva, 2017. URL: http://www3.weforum.org/docs/GCR2016-2017/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2016-2017_FINAL.pdf (Last accessed: 21.05.2018).

368. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобальних викликів: Постанова Верховної Ради України від 17.02.2009 № 965-VI. URL: <http://kno.rada.gov.ua/uploads/documents/36382.pdf> (дата звернення: 12.05.2018).

369. Romer P. Increasing Returns and Long Run Growth. *Journal of Political Economy*. 1986. Vol. 94, P. 1002-1037.

370. Зверяков М. Теоретическая парадигма устойчивого развития и украинские реалии. *Економіка України*. 2018. № 10 (675). С. 10-32.

371. Тараненко І. В. Моделювання економічного зростання країн на основі сукупної факторної продуктивності. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія «Економіка»*. 2015. Вип. 9. С. 102-113.

372. Harpaul Kohli, Y. Aaron Szyf and Drew Arnold Construction and Analysis of a Global GDP Growth Model for 185 Countries through 2050. *Global Journal of Emerging Market Economies*. 2012. Vol. 4, Issue 2. P. 91-153.
373. Zavadzka D. Innovative development of Ukraine: conceptualization of approaches and determination of priorities. *Науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка»*. 2017. № 11-12 (72). С. 31–39.
374. Productivity – Growth accounting and total factor productivity in 123 countries 1990-2016. The Conference Board, 2016. URL <https://figure.nz/table/vTrOI6IEtJPNZAll> (Last accessed: 02.07.2018).
375. Туган-Барановский М. И. Избранное. Периодические промышленные кризисы. История английских кризисов. Общая теория кризисов. 3-е изд., перераб. и доп. СПб., 1914; переизд: Пг.-М., 1923; М.: РОССПЭН, 1997. 574 с.
376. Кондратьев Н. Д. Большие циклы конъюнктуры и теория предвидения. Избранные труды. М.: Экономика, 2002 [1926]. С. 341–400.
377. Joseph A. Schumpeter Business Cycles. A Theoretical, Historical and Statistical Analysis of the Capitalist Process. New York Toronto London: McGraw-Hill Book Company, 1939. 461 p.
378. Длинные волны: НТП и социально-экономическое развитие / С. Ю. Глазьев, Г. И. Микерин, П. Н. Тесля и др. Новосибирск: Наука. Сиб. отд-ние., 1991. 224 с.
379. Кузьменко В. П. Теорія економічних циклів і глобальна фінансова криза. URL: <http://iee.org.ua/ua/publication/146/> (дата звернення: 24.07.2018)
380. Завадська Д. В. Вплив циклічності на процеси кредитування банками інноваційного розвитку в Україні. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2018. № 12 (20). С. 108–119.
381. The innovation Imperative in Manufacturing. How the United States Can Restore Its Edge. BCG, 2009. URL:

<http://www.themanufacturinginstitute.org/~media/6731673D21A64259B081AC8E083AE091.ashx> (Last accessed: 21.07.2018).

382. The Innovations for Development Report 2010-2011. Innovation as a Driver if Productivity and Economy Growth. Palgrave Macmillan, 2011. 336 p. URL: <http://innovationfordevelopmentreport.org/ici.html> (Last accessed: 21.07.2018).

383. European Innovation Progress Report 2006. TRENDCHART. European Communities. Belgium, 2006. 252 p. URL: <http://europa.eu.int> (Last accessed: 21.07.2018).

384. Global Innovation Index. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/about-gii#framework> (Last accessed: 21.07.2018)

385. Zavadzka, D. V. Innovative environment in Ukraine: formation and evaluation of development in the conditions of the balanced economic growth. «Eureka: Social and Humanities». Scientific journal. 2018. № 2. P. 19–29.

386. Процентные ставки. Alpari. URL: https://alpari.com/ru/analytics/market-analysis-tools/interest_rates/#key_rates (дата звернення: 22.07.2018).

387. World Development Indicators. The World Bank. URL: <http://datatopics.worldbank.org/world-development-indicators/> (Last accessed: 22.07.2018).

388. Украина – Темп прироста ВВП, в постоянных ценах. Кноема. URL: <https://knoema.ru/atlas/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D0%B8%D0%BD%D0%B0/%D0%A2%D0%B5%D0%BC%D0%BF-%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0-%D0%92%D0%92%D0%9F-%D0%B2-%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%8F%D0%BD%D0%BD%D1%8B%D1%85-%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%B0%D1%85> (дата звернення: 22.07.2018).

389. TheGlobalEconomy.com. American Economic Association. URL: <https://www.theglobaleconomy.com/Ukraine/> (Last accessed: 22.07.2018).

390. Economic Research. Federal Reserve Bank of St. Louis. URL: <https://fred.stlouisfed.org/series/DDOI01UAA156NWDB> (Last accessed: 22.07.2018).

391. Статистичні дані Міністерства фінансів України / Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.

392. Дзюблюк О., Прийдун Л. Розвиток банківської системи в умовах інтеграції економіки України у світове господарство і лібералізації міжнародного руху капіталу. *Світ фінансів*. 2008. № 2(15). С. 8-19.

393. Liudmyla Prymostka, Olena Prymostka Ukrainian banking system efficiency after double reducing of the number of bank institutions. *Banks and Bank Systems*. 2018. Issue 4, Vol. 13. P. 51–60.

394. Завадська Д. В. Формування взаємовідносин між банком і клієнтом. Фінансова криза: рекомендації щодо повернення довіри до банків України на роздрібному ринку. *Маркетинг у банку: теорія та методологія*: монографія / за заг. ред. Д. В. Завадської. Одеса: Видавництво «Атлант», 2010. 717 с.

395. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні: Постанова Правління Національного банку України від 28.08.2001 № 368. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01> (дата звернення: 18.01.2018).

396. Про розмір регулятивного капіталу банку: Лист Департамент безвізного банківського регулювання НБУ від 14.10.2008 № 47-412/1061-13829. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1382500-08>.

397. Про затвердження Положення про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України: Постанова Правління НБУ від 22.12.2017 № 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0141500-17#n12> (дата звернення: 18.01.2018).

398. Розвиток фінансів підприємств корпоративного сектора економіки України: наукова доповідь / за ред. д.е.н. В.В. Зимовця; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозів. НАН України». – К., 2019. – 62 с.

399. Федулова І. В. Стан інноваційної діяльності харчової промисловості. URL:
<http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1638/1/Status%20of%20the%20food%20industry%20innovation.pdf> (дата звернення: 18.01.2018).
400. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 24.11.2018 № 3480-IV. URL: <https://zakon.help/law/3480-IV> (дата звернення: 01.12.2018).
401. Дибя О. М. Поєднання державного та приватного фінансування інноваційної діяльності в Україні. URL:
<http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/21981/1/239-242.pdf> (дата звернення: 01.12.2018)
402. Дибя М. Концесія: сутність та форми фінансового забезпечення. *Фінанси України*. 2016. № 10. С. 65-76. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2016_10_5 (дата звернення: 01.12.2018).
403. Lagaras S. The Bank Lending Channel and Corporate Innovation. URL:
http://www.law.northwestern.edu/research-faculty/searlecenter/events/innovation/documents/Spyros_Innovation.pdf (Last accessed: 02.12.2018).
404. Schneider C. Veugelers R. (2010). On young highly innovative companies: why they matter and how (not) to policy support them. *Industrial and Corporate Change*. 2010. Vol. 19, issue 4. P. 969-1007.
405. Ayyagari M., Demirgüç-Kunt A., Maksimovic V. Firm innovation in emerging markets: the role of finance, governance and competition. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*. 2011. Vol. 46. P. 1545–1580.
406. Lopez-García P., Montero J. M. and Moral-Benito E. Business Cycles and Investment in Productivity-Enhancing Activities: Evidence from Spanish Firms. *Industry and Innovation*. 2013. Vol. 20, issue 7. P. 611-636.
407. Brown J. R., Martinsson G. and Petersen, B. C. (2012) Do financing constraints matter for R&D? *European Economic Review*. 2012. Vol. 56, №8. P. 1512-1529.

408. Marek Giebel and Kornelius Kraft Bank Credit Supply and Firm Innovation. URL: <http://ftp.zew.de/pub/zew-docs/dp/dp18011.pdf> (Last accessed: 02.12.2018).
409. Yuqi Gu, Connie X. Mao, Xuan Tian Bank Interventions and Firm Innovation: Evidence from Debt Covenant Violations. URL: http://www.pbcfs.tsinghua.edu.cn/Upload/file/20180410/20180410112243_7016.pdf (Last accessed: 02.12.2018).
410. Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / за заг. ред. В. М. Гейця та ін.; НАН України. К., 2015. 336 с.
411. Майорова Т., Урванцева С. Підвищення ролі банківського інвестиційного кредиту в інноваційному розвитку економіки України. Вісник НБУ. 2014. №3. С. 30-35.
412. Статистичні збірники «Наукова та інноваційна діяльність України» за роками. Архів / Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/16/Arch_nay_zb.htm (дата звернення: 02.12.2018).
413. Обстеження інноваційної діяльності в економіці України за період 2014-2016 років (за міжнародною методологією) URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/16/Arch_obs_inov_d.htm (дата звернення: 05.12.2018).
414. Обстеження інноваційної діяльності в економіці України за період 2012-2014 років (за міжнародною методологією) URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/16/Arch_obs_inov_d.htm (дата звернення: 05.12.2018).
415. Статистичні бюлетені «Баланс основних засобів» за роками. Архів / Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/06/Arch_oz_bl.htm (дата звернення: 05.12.2018).

416. Мірошніченко О. Інноваційна активність промислових підприємств України: стан і тенденції. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/innovatsiyna-aktivnist-promislovih-pidpriemstv-ukrayini-stan-i-tendentsiyi> (дата звернення: 05.12.2018).
417. Zavadska, D. V. Activation directions of banks interaction with real sector enterprises in lending to innovations. *European Journal of Economics and Management Sciences. Scientific journal*. 2018. № 2. P. 43–49.
418. Дзюблюк О. В. Роль банківської системи в інноваційному розвитку економіки. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2019. № 1. С. 81-101.
419. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України»: Наказ Міністерства Економічного Розвитку і Торгівлі України від 29.10.2013 № 1277. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=MetodichniRekomendatsii> (дата звернення: 15.07.2018).
420. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: SMIDA.gov.ua (дата звернення: 15.07.2018).
421. Zavadska D. V. Research of banks participation in crediting the needs of innovative development of industry in Ukraine. *Журнал «Технологічний аудит та резерви виробництва»*. 2018. № 6/5 (44). С. 41–54.
422. Проект Стратегії розвитку банківської системи 2016-2020: «Синергія розвитку банків та індустріалізації економіки». Валютна, цінова, фінансова стабільність та створення передумов розвитку високотехнологічної промисловості України. URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/Credit_Economics_Department/afedra+bankspravi/proekt_strategi.pdf (дата звернення: 14.02.2019).
423. Про схвалення Експортної стратегії України (“дорожньої карти” стратегічного розвитку торгівлі) на 2017-2021 роки: Розпорядження КМУ від 27 грудня 2017 р. № 1017-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1017-2017-%D1%80#n237> (дата звернення: 14.02.2019).

424. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 05.12. 2012 № 3715-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3715-17> (дата звернення: 14.02.2019).

425. Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту: Закон України від 07.02.2019 №1792-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1792-19> (дата звернення: 14.02.2019).

426. Про затвердження переліку пріоритетних галузей економіки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.08.2013 № 843-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/843-2013-%D1%80> (дата звернення: 14.02.2019).

427. The mechanisms of financing energy efficiency projects in Ukraine. IFC, 2017. 69 p. URL: https://www.energy-community.org/dam/jcr:feab9576-867d-4998-8714-047a046e5d7f/EECG_042017_UNDP_Mechanisms.pdf (Last accessed: 18.02.2019).

428. Керівництво з питань фінансування заходів підвищення енергоефективності об'єктів бюджетної сфери Львівської області. Центр сприяння житловим та муніципальним реформам, 2017. 48 с. URL: http://eef.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Brosh_Kerivnyctvo.pdf (дата звернення: 18.02.2019).

429. Підтримка політики регіонального розвитку в Україні. EuropeAid/132810/C/SER/UA. Доступ до донорських та інвестиційних ресурсів в галузі регіонального розвитку 2015. Європейський союз, 2016. 93 с. URL: http://dfrr.minregion.gov.ua/foto/upload/Funding_Guide-UA.pdf (дата звернення: 18.02.2019).

430. Документ з оцінки проекту щодо надання запропонованої позики у розмірі 200 млн. доларів США АТ «Укрексімбанк» під гарантії Уряду України на реалізацію проекту енергоефективності. Світовий банк, 2011. 119 с. URL: https://www.eximb.com/upload/app_links/1236.pdf (дата звернення: 18.02.2019).

431. Огляд програми IQ Energy. European Bank for Reconstruction and Development, 2016. URL: http://saee.gov.ua/sites/default/files/16_Shumkin.pdf (дата звернення: 18.02.2019).

432. Пріоритети допомоги ЄС Україні: взаємовигідний рух назустріч / Громадська організація «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій». URL: http://www.ier.com.ua/files/publications/Books/2018/IER_Priority_reform_report_6.07.2018_1.pdf (дата звернення: 18.02.2019).

433. InnovFin – EU Finance for innovators. URL: <https://www.eib.org/en/products/blending/innovfin/index.htm> (Last accessed: 21.02.2019)

434. EU4Business. URL: <http://www.eu4business.eu/about> (Last accessed: 21.02.2019).

435. Програми Європейського Союзу з підтримки МСБ. URL: http://www.compet.kh.gov.ua/images/MTD/Katalogi/11_2017_ProgramsEU_financeBiz.pdf (дата звернення: 21.02.2019).

436. Стратегічна Програма допомоги ЄС Україні (2018-2020 рр.) / Міністерство економічного розвитку і торгівлі URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ae7b410d-8c71-443a-87f8-5b3536fb4229&title=StrategichnaProgramaDopomogisUkraini-2018-2020-Rr-> (дата звернення: 21.02.2019).

437. Донорська підтримка у розвитку бізнесу та виході на експорт. Програми кредитування МСБ за допомогою міжнародних фінансових інституцій / Міністерство економічного розвитку і торгівлі URL: <https://epo.org.ua/wp-content/uploads/PDF/Donors.pdf> (дата звернення: 21.02.2019).

438. Звіт рахункової палати за 2017 рік / Офіційний сайт Рахункової палати України URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Reports/Zvit_RP_2017.pdf (дата звернення: 21.02.2019).

439. Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду до 2020 року URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/2.pdf> (дата звернення: 21.02.2019).
440. The YOZMA Group. URL: <http://www.yozma.com/overview> (Last accessed: 09.03.2019).
441. The National council for public-private partnerships. URL: <http://www.ncppp.org> (Last accessed: 09.03.2019).
442. SITRA. URL: <http://www.sitra.fi/en/Corporate+funding/ventures/investments.htm> (Last accessed: 09.03.2019)
443. Национальный инновационный фонд Казахстана URL: <http://www.nif.kz/> (дата обращения: 09.03.2019).
444. РБК. URL: <https://www.rvc.ru/> (дата обращения: 09.03.2019).
445. Технологія прориву української економіки. За яких умов Україна може стати економічним «тигром» URL: <http://journal.112.ua/economics/> (дата звернення: 09.03.2019).
446. Механізми переходу економіки України на інноваційну модель розвитку / О. І. Амоша та ін.; наук. ред. О. І. Амоша; НАН України, Інститут економіки промисловості. Донецьк, 2002. 108 с.
447. Методологічні засади фінансового забезпечення управління інноваційним розвитком економіки: монографія / О. М. Колодізев; Харк. нац. екон. ун-т. Х.: ІНЖЕК, 2009. 239 с.
448. Крупка М. І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України: дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук: 08.04.01. Київ, 2002. 422 с.
449. Фінансові механізми стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності: монографія / А. Я. Кузнецова. Львів: Львів. банків. ін-т НБУ, 2004. 279 с.

450. Вовчак О. Банківське проектне фінансування: стан, досвід та перспективи. *Вісник Львівського університету. Серія «Економіка»*. 2004. Вип. 33. С. 155-161.
451. Малахова О. Організація проектного фінансування в Україні: проблеми теорії і практики. *Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє*. 2014. Вип. 19 (1). С. 73-85.
452. Ткаченко Я. Розвиток проектного фінансування в Україні: роль банків. *Теоретичні та прикладні питання економіки*. 2014. №1 (28). С. 260-272.
453. Ганечко І. Г. Проектне фінансування: використання боргових фінансових інструментів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. № 20. С. 29-31.
454. Ляхова О. О. Проектне фінансування зовнішньоекономічної діяльності в умовах європейського вибору України. *Інвестиції: практика 30 та досвід*. 2015. № 13-14. С. 30-33.
455. Nobleprize. URL: http://nobelprize.org/nobel_prizes/economics/laureates/2007/ecoadv07.pdf (Last accessed: 09.03.2019).
456. Опис стандарту IDEF0. URL: <http://easy-code.com.ua/2011/03/opis-standartu-idef0/> (дата звернення: 09.03.2019).
457. Управління інноваційною діяльністю в контексті формування фінансових потоків: монографія / А. Ю. Присяжнюк. К.: ДКС «Центр», 2011. 211 с.
458. Фінансове регулювання інноваційної діяльності промислових підприємств в Україні: монографія / І. Г. Сердюк; наук. ред. О. П. Орлюк; НДІ інтелект. власності Акад. прав. наук України. К.: Лазурит-Поліграф, 2007. 215 с.
459. Про концесії: Закон України від 03.10.2019 № 155-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20> (дата звернення: 12.03.2019).
460. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 20.10.2019 № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (дата звернення: 12.03.2019).

461. Про фінансово-кредитні механізми та управління майном при будівництві житла та операції з нерухомістю: Закон України від 10.06.2017 № 978-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/978-15> (дата звернення: 12.03.2019).

462. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 № 94/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80/print> (дата звернення: 12.03.2019).

463. Про захист іноземних інвестицій на Україні: Закон України від 05.10.1991 № 1540а-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1540%D0%B0-12> (дата звернення: 12.03.2019).

464. Про інститути спільного інвестування: Закон України від 06.01.2018 № 5080-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17> (дата звернення: 12.03.2019).

465. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 07.02.2019 № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12> (дата звернення: 12.03.2019).

466. Про архітектурну діяльність: Закон України від 18.12.2017 № 687-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/687-14> (дата звернення: 12.03.2019).

467. Про основи містобудування: Закон України від 10.06.2017 № 2780-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12> (дата звернення: 12.03.2019).

468. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.11.2018 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 12.03.2019).

469. Про ціни та ціноутворення: Закон України від 30.01.2018 № 5007-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17> (дата звернення: 14.03.2019).

470. Господарський кодекс України: Закон України від 17.11.2019 № 436-IV. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 14.03.2019).

471. Цивільний кодекс України: Закон України від 02.11.2019 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 14.03.2019).

472. Zavadska D. V. Evaluation of innovative development of Ukrainian economy and determination of the mechanism of its support. *Журнал «Технологічний аудит та резерви виробництва»*. 2017. № 2/5 (34). С. 36–44.

473. Zavadska D. V. Background of Interaction Mechanism Formation Between a Bank and Customers. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. 2016. № 8. Ч. 1. С. 77–82.

474. Завадська Д. В. Актуалізація механізму проектного фінансування в Україні. *Economy and Society: A Modern Vectors of Development: materials II International Scientific Conference, April 27, 2018. Leipzig, Germany: Baltija Publishing, 2018. Part 1. P. 94–96.*

475. Зарічна Н. Міжнародний досвід створення та розвитку фінансових кластерів. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2012. Вип. 1 (6). С. 59-65. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2012/12znzrfk.pdf> (Last accessed: 02.01.2019).

476. The Global Financial Centres Index 25. Financial Centre Futures, 2019. URL: https://www.longfinance.net/media/documents/GFCI_25_Report.pdf (Last accessed: 02.01.2019).

477. Toronto: Canada`s Financial Capital. URL: <https://torontoglobal.ca/our-industries/financial-services/> (Last accessed: 02.01.2019).

478. Business France. Finance Innovation. URL: <https://events-export.businessfrance.fr/frenchfintech/project/finance-innovation-4/> (Last accessed: 02.01.2019).

479. Ильина Т., Голубенко А. Кластеризация на финансовых рынках: теоретические, методологические и организационные основы. *Вестник Томского государственного университета*. 2014. № 381. С. 189-194.

480. Коняев А. Кластеризация сервисных подразделений как фактор повышения эффективности. *Банковское дело*. 2011. № 11. С. 58-60.

481. Портер М. Международная конкуренция: Конкурентные преимущества стран / пер. с англ., под ред. и с предисловием В. Д. Щетинина. Москва: Международные отношения, 1993. 896 с.
482. Климова Т., Бондарева Я. Методологические подходы к формированию инновационных кластеров в контексте обеспечения сбалансированного регионального развития. *Корпоративные финансы*. 2011. №3 (19). С. 88–92.
483. Гораль Л. Мацук З. Інноваційна взаємодія нафтогазових підприємств та фінансових установ на ринку фінансових послуг. *Нафтогазова галузь України*. 2016. №1. С. 3-5. URL: <http://elar.nung.edu.ua/bitstream/123456789/3804/1/5646p.pdf> (дата звернення: 02.01.2019).
484. Буснюк С. Фінансовий капітал кластерів: особливості формування та використання: дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.08. Луцьк, 2015. 229 с.
485. Донцова О., Ермолаева А. Финансовые кластеры России и зарубежная практика кластерной политики, на примере Нидерландов. URL: <https://moderninnovation.ru/images/PDF/2018/26/finansovye-klastery.pdf> (дата обращения: 03.01.2019).
486. Герасимчук З., Гоманюк О. Розвиток регіональних ринків банківських послуг: теорія, методологія, практика: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2016. 324 с.
487. Езангина И. Региональный кластерный подход как основа формирования инновационного потенциала государства. *Современные проблемы науки и образования*. 2013. № 2. С. 367.
488. Авагян Г. Саитова Г. Региональный банковский кластер: монография. М.: Магистр: НИЦ Инфра-М, 2012. 224 с.
489. Костюк Ю. Особливості об'єднань фінансових установ у фінансові кластери. URL: <http://fkd.org.ua/article/download/29343/26316> (дата звернення: 03.01.2019).

490. Sölvell, Ö. Clusters. Balancing evolutionary and constructive forces. Stockholm: Ivory Tower Publishers, 2009. 140 p. URL: https://issuu.com/clusterexcellencedenmark/docs/clusters____balancing_evolutionary (Last accessed: 03.01.2019).
491. Zavadska D. V. Client-oriented approach: forming the system of management of the bank relations with clients. *Проблеми економіки*. 2015. № 3. С. 181–186.
492. Zavadska D. Modern trends in bank and client relations. *Актуальні питання функціонування фінансового ринку в умовах кризових явищ світової економіки: матеріали міжн. наук.-практ. Інтернет-конф., 15-16 квітня 2016 р. Одеса: ОНЕУ, 2016. С. 17–21.*
493. Завадська Д. В. Розвиток стратегії смарт-спеціалізації в умовах діджиталізації економіки. *Трансформація фінансово-кредитних відносин в умовах цифрової економіки: матеріали міжн. наук.-практ. конф., 13-14 червня 2019 р. Одеса: ОНЕУ, 2019. С. 22–25.*
494. Zavadska D. Regional aspects of interaction between banking and the industrial sector of Ukraine's economy. *Fundamental and Applied Studies in EU and CIS Countries: materials of the VI International Academic Congress, May 24-25, 2016. United Kingdom, Cambridge, England: Cambridge University Press, 2016. P. 133–143.*
495. The Role of Clusters in Smart Specialization Strategies. European Commission, 2013. URL: <https://pdfs.semanticscholar.org/c7ee/86012c203a04cc18a509ae10e4591ccbd9a7.pdf> (Last accessed: 03.01.2019).
496. Завадська Д. В. Кластерна модель економіки України: оцінка розвитку та ризику формування. *Система ризик-менеджменту у банках: теоретичні та методологічні аспекти: монографія / за заг. ред. В.В. Коваленко. Одеса: ОНЕУ, 2017. 304 с.*

497. Завадська Д. В. Економічна кластеризація: сутність, проблеми та перспективи розвитку в Україні. *Вісник соціально-економічних досліджень : збірник наукових праць*. 2012. № 1 (44). С. 187–195.
498. Zavadzka D. Formation of cluster infrastructure elements in development of economic sectors of the regions. *Модернізація економіки та фінансової системи країни: актуальні проблеми та перспективи: матеріали міжн. наук.-практ. конф., 29-30 вересня 2017 р. Дніпро: ПДАБА, 2017. Ч. 2. С. 55–58.*
499. Zavadzka D. V., Pelivan D. A. Definition of strategical competitiveness of the banks in Odessa region in terms of regional disproportion. *Financial and credit activity-problems of theory and practice*. 2015. № 18. Vol. 1. P. 78–87. (0,56 д.а.) DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v1i18.46123>.
500. Zavadzka D. V., Pelivan D. A. A study on features of competitive conditions of regional bank. *Журнал «Бізнес-Інформ»*. 2015. № 7. С. 247–253.
501. Delgado M., Porter M. Stern S. Defining clusters of related industries. *Journal of Economic Geography*. 2016. Vol. 16 (1). P. 1-38.
502. Ketels C., Protsiv S. European Cluster Panorama: Report. European Cluster Observatory, 2016. URL: https://www.researchgate.net/publication/320372319_European_Cluster_Panorama_2016. (Last accessed: 25.01.2019).
503. Завадська Д. В. Оцінка потенціалу кластероформування та напрями розвитку інфраструктури кластеру. *Науковий журнал «Причорноморські економічні студії»*. 2017. № 24. С. 222–227.
504. Группировка. Формула Стерджесса. URL: <http://univer-nn.ru/zadachi-po-statistike-primeri/gruppirovka-formula-sterdzhessa/> (дата обращения: 25.01.2016)
505. Українські кластери. Структура кластерних систем по регіонах України. URL: <http://ucluster.org/blog/2012/06/struktura-klasternikh-sistem-po-regionakh-ukraini/> (дата звернення: 25.01.2016).

506. Zavadzka D. Agricultural sector of Ukraine: trends, perspectives of reforms and interaction with banks during sustainable economy growth. *Economic Development Strategy in Terms of European Integration: materials of International Scientific-Practical Conference*, May 27, 2016. Kaunas: Baltija Publishing, 2016. P. 293–296.

507. Яка промислова політика потрібна Україні для переходу до Індустрії 4.0? URL: <https://www.civic-synergy.org.ua/articles-in-the-media/yaka-promyslova-polityka-potribna-ukrayini-dlya-perehodu-do-industriyi-4-0/> (дата звернення: 25.04.2019).

508. У трьох регіонах України розпочнуться пілотні проекти смарт-спеціалізації промисловості / Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=a43dbec5-485a-416f-9422-4c87d758303f&title=UTrokhRegionakhUkrainiRozpochnutsiaPilotniProektiSmartspetsializatsiiPromislovosti> (дата звернення: 25.04.2019).

509. Про схвалення Методичних рекомендацій щодо організації та функціонування системи ризик-менеджменту в банках України: Постанова Правління НБУ від 02.08.2004 № 361 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0361500-04/stru2> (дата звернення: 30.10.2017)

510. Knight F. H. Risk, Uncertainty, and Profit. Hart, Schaffner, and Marx Prize Essays. Houghton Mifflin, Boston and New York, 1921. 1173 p.

511. Риски в экономике: учеб. пособ. для вузов / Л. Н. Тэпман; под ред. В. А. Швандара. М.: Юнити-Дана, 2002. 380 с.

512. Стратегия управления инновациями на предприятии / Л. Водачек, О. Водачкова. М.: Экономика, 1989. 220 с.

513. Theodore J. Gordon, Olaf Helmer-Hirschberg Report on a Long-Range Forecasting Study. RAND Corporation, 1964. 76 p.

514. Stamatis, D. H. Failure Mode and Effect Analysis: FMEA From Theory to Execution. 2-nd ed. American Society for Quality, Quality Press, Milwaukee, 2003. 686 p.

515. Риски инновационных проектов. URL: <https://center-yf.ru/data/stat/Risk-innovacionnyh-proektov.php#> (дата обращения: 30.10.2017).
516. Денисенко Н.П., Гречан А.П., Чигирик К.А. Риски внедрения инновационных проектов. URL: http://iee.org.ua/files/alushta/73-denisenko-riski_vnedr_inn.pdf (дата обращения: 30.10.2017).
517. Шамина Л. К. Оценка уровня риска инновационного процесса. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/otsenka-urovnya-riska-innovatsionnogo-protsessa/viewer> (дата обращения: 30.10.2017).
518. Белов В. М. Метод бальной оценки коэффициентов весомости. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/metod-ballnoy-otsenki-pokazateley-koeffitsientov-vesomosti/viewer> (дата обращения: 30.10.2017).
519. Васильева Т. А., Диденко О. М. Учет риска при оценке эффективности инновационных проектов. *Вісник Української академії банківської справи*. 2005. №1 (18). С. 93-98.
520. Вітлінський В. В., Макаренко В. О. Модель вибору інвестиційного проекту. *Фінанси України*. 2002. № 4. С. 63-72.